

פתרון מורחב - דיוני פברואר 2024

1. משטרת ישראל הגישה לבית משפט השלום בקשה לצו חדירה לחומר מחשב של חשוד שנתפס בידי המשטרה. במעמד מי יתקיים הדיון בבקשה?

- א. רק במעמד צד אחד – של המשטרה המבקשת.
- ב. תמיד במעמד שני הצדדים – המשטרה והחשוד.
- ג. במעמד צד אחד - של המשטרה המבקשת, אלא אם בית המשפט מצא, בנסיבות מיוחדות, כי יש לקיים את הדיון במעמד שני הצדדים.
- ד. ללא נוכחות הצדדים.

תשובה נכונה ג'

חקיקה: סעיפים 23א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש); ס' 3 חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] פסיקה: דנ"פ 1062-21 יונתן אוריך נ' מדינת ישראל

3. סדרי דין באין הוראות:

בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחיקוק, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק.

23א. חדירה לחומר מחשב:

(א) חדירה לחומר מחשב וכן הפקת פלט תוך חדירה כאמור, יראו אותן כחיפוש וייעשו על-ידי בעל תפקיד המיומן לביצוע פעולות כאמור; לענין זה, "חדירה לחומר מחשב" – כמשמעותה בסעיף 4 לחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

(ב) על אף הוראות פרק זה, לא ייערך חיפוש כאמור בסעיף קטן (א), אלא על-פי צו של שופט לפי סעיף 23, המצוין במפורש את ההיתר לחדור לחומר מחשב או להפיק פלט, לפי העניין, והמפרט את מטרות החיפוש ותנאיו שייקבעו באופן שלא יפגעו בפרטיותו של אדם מעבר לנדרש.

(ג) קבלת מידע מתקשורת בין מחשבים אגב חיפוש לפי סעיף זה לא תיחשב כהאזנת סתר לפי חוק האזנת סתר, התשל"ט-1979

ס' 1 לפקודה אומר כי שופט הינו שופט שלום או מחוזי.

הסבר: מהחקיקה עולה כי, צו לחדירה למחשב או חומר מחשב (כלל טלפון) תעשה רק בצו שופט.

על השופט לציין בצו: 1. את מטרות החיפוש 2. תנאיו (קביעה מראש). והכל על מנת שלא לפגוע בפרטיותו של אדם מעבר לנדרש.

מי רשאי לבצע את החדירה למחשב בפועל? בעל תפקיד מיומן.

דנ"פ 1062-21 יונתן אוריך נ' מדינת ישראל, הלכה בתמצית:

מבוא- דיונים נוספים שעניינם בצווי חיפוש במחשבים ובטלפונים ניידים חכמים בשלב החקירה המשטרתית, טרם שהוחלט אם להגיש כתב אישום. הדיון התמקד בשאלה מהי תכליתה ומהו היקפה של הוראת סעיף 23א לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969, המסדירה את סוגיית החדירה לחומר מחשב, הכולל גם טלפונים חכמים, לצורך חיפוש בו.

ההלכות:

1. הדיון לבקשה לצו חיפוש במחשב זה (הכלל), תידון במעמד צד אחד, וכן "במקרים חריגים ביותר" זה במעמד הצדדים;

2. בימ"ש פסק בדעת רוב מפי הנשיאה חיות כי על החלטת בימ"ש בבקשה לצו חיפוש בחומר מחשב אין למי מהצדדים זכות השגה, בין בערעור, בין בערר, בין בהליכי החזרת תפוס ובין בבקשה לביטול ההחלטה.

3. לשאלה מהן הנפקויות של חיפוש בלתי-חוקי קודם שבוצע באותו מחשב או טלפון חכם, ומהו המועד שבו יש להידרש לכך – האם במעמד הדיון בבקשה לצו החיפוש, או במסגרת ההליך העיקרי?

"אם התברר לבימ"ש שדן בבקשה לצו חיפוש במחשב כי בוצע חיפוש בלתי-חוקי באותו מחשב קודם שנתבקש צו החיפוש לגביו, הפגם האמור יהווה שיקול במסגרת ההכרעה בבקשה למתן צו; במקרים חריגים ונדירים, פגם כאמור יכול להוות שיקול מכריע לדחיית הבקשה; הובהר כי ככל שבתום החקירה יוחלט על הגשת כתב אישום, ההשלכות הראייתיות של החיפוש הבלתי-חוקי ייבחנו בהליך העיקרי בהתאם לאמות המידה שנקבעו בהלכת יששכרוב."

הדגשה: כבר בשלב הגשת הבקשה והדיון בה, על השופט טרם ייתן צו לראות מהן הסיבות והראיות בגינן מבוקש הצו, מתוך האמור לראות האם הסיבה והראיות אשר הוצגו בבקשה במעמד צד אחד מהוות הפרה, קרי חדירה לחומר מחשב טרם קבלת הצו דנא.

2. באיזה מההליכים הבאים לא ימנה הממונה מגשר מהו"ת לצורך קיום פגישת מהו"ת?

- א. בכל תובענה שסכומה או שווי נושאה נמוך מ- 75,000 ש"ח.
- ב. בתובענה שהוגשה בבית המשפט המחוזי.
- ג. בתובענה לפיצויים בשל נזק גוף.
- ד. בתובענה בה אחד מבעלי הדין אינו מיוצג.

תשובה נכונה ב' + ג'

חקיקה: ת' 37 לתקנות סדר הדין האזרחי.

ת' 37(ב):

(ב) לא יאוחר מארבעים וחמישה ימים לאחר שהוגש כתב הטענות האחרון, ימנה הממונה מגשר מהו"ת לצורך קיום פגישת מהו"ת בתובענה שסכומה או שווי נושאה עולה על 40,000 שקלים חדשים, למעט בתובענה לפיצויים בשל נזק גוף ו- תובענה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, בין אם בעל הדין באותה תובענה מיוצג בידי עורך דין ובין אם לאו; בית המשפט יודיע לצדדים על מינוי מגשר המהו"ת ויעביר אליו את כתבי הטענות; לעניין זה דין בקשת רשות להתגונן כדין כתב הגנה.

הסבר: בהתאם לאמור בתת התקנה (ב) – לא ימונה מגשר מהו"ת בתובענה 1. נזקי גוף. 2. פלג"ד. בנוסף, לא ימונה הממונה כאמור לעיל בתביעה אשר שוויה או סכומה מתחת ל- 40,000 ש"ח. לעניין השווי, ראו כי מעל 40,000 חובה למנות; מתחת לא חובה אך אין מניעה למנות.

ת' 37 (יא): פגישת מהו"ת תתקיים בבתי המשפט המפורטים בתוספת השנייה.
(תקנה 37(יא))

בתי המשפט שבהם תתקיים פגישת מהו"ת

1. בתי משפט השלום

הסבר: (יא) מפנה לבתי המשפט המפורטים בתוספת השניה לתקנות סדר הדין האזרחי: רק השלום רשום שם

יישום: לאור האמור בשאלה מתי לא ימנה הממונה מגשר מהו"ת: בתביעות המוגשות למחוזי + בתובענה לפיצויים בנזקי גוף.

3. מהו המועד להגשת ערעור לבית הדין המשמעתי הארצי של לשכת עורכי הדין על פסק דינו של בית הדין המשמעתי המחוזי ולמי הסמכות ליתן הארכת מועד, ככל שתידרש?

- א. 30 ימים מיום מתן פסק הדין בבית הדין המשמעתי המחוזי. בקשה להארכת מועד תוגש ליושב ראש בית הדין המשמעתי המחוזי.
- ב. 45 ימים מיום מתן פסק הדין בבית הדין המשמעתי המחוזי. בקשה להארכת מועד תוגש לבית המשפט המחוזי.
- ג. 45 ימים מיום המצאת פסק הדין של בית הדין המשמעתי המחוזי. בקשה להארכת מועד תוגש ליושב ראש בית הדין המשמעתי המחוזי או ליושב ראש בית הדין המשמעתי הארצי.
- ד. 30 ימים מיום המצאת פסק הדין של בית הדין המשמעתי המחוזי. בקשה להארכת מועד תוגש ליושב ראש בית הדין המשמעתי הארצי.

תשובה נכונה ד'

חקיקה: ס' 57 כללי לשכת עורכי הדין (סדרי דין בבתי הדין המשמעתיים)

57.הגשת כתב ערעור

(א) כתב ערעור מנומק על פסק דין בדיון בקובלנה או על החלטת בבקשה להשעיה זמנית או על החלטת בבקשה לביטול חברות, חתום ביד המערער, יוגש לבית הדין המשמעתי הארצי בתוך שלושים ימים מיום ההמצאה, בארבעה עותקים ובמספר עותקים נוספים כמספר המשיבים בו.

(ב) בבקשה להארכת מועד להגשת ערעור תוגש ליושב ראש בית הדין המשמעתי הארצי והוא יכריע בה.

יישום:

עניינה של השאלה 1. מועד להגשת הערעור הוא 30 ימים (מיום ההמצאה או פסק הדין). 2. בקשה להארכת מועד, למי מוגשת ולמי הסמכות להכרעה? הגשה ליו"ר בית הדין, לו סמכות ההכרעה בבקשה.

הרחבה: ערעור יוגש ב- 4 עותקים + עותקים נוספים למשיבים.

4. מה הדין לעניין חשיפת מותב בית המשפט הפלילי לראיות בלתי קבילות?

- יש בחשיפת המותב לראיות אלו כשלעצמה כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים ולהביא לפסלות המותב.
- יש בחשיפת המותב לראיות אלו כשלעצמה כדי להקים חשש קריטי למשוא פנים ולהביא לפסלות המותב.
- אין בחשיפת המותב לראיות אלו כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים ולא תתאפשר פסלות המותב.
- אין בחשיפת המותב לראיות אלו כשלעצמה כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים ותתאפשר פסלות המותב רק במקרים חריגים שבהם נחשף המותב ל"מסה קריטית" של ראיות שכאלו.

תשובה נכונה ד'

חקיקה: ס' 77א לחוק בתי המשפט. פסיקה: 8490/22 מטר נ' מדינת ישראל.

77א. עילות פסלות

(א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיוזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

8490/22 מטר נ' מדינת ישראל, הלכה בתמצית:

- העובדה ששופט דן בעבר בתיק אחר של אותו נאשם אינה מקימה כשלעצמה עילת פסלות;
- מותב הדין בעניין מעצרו של נאשם ודן גם באישום לגופו אינו מקים בהכרח עילת פסלות: ויש לבחון האם הדיון שהתקיים בענייני המעצר מבסס חשש ממשי למשוא פנים בניהול ההליך המשפטי.
- חשיפת מותב לראיות בלתי-קבילות: אין בה כשלעצמה כדי להקים חשש ממשי למשוא פנים.

עילת פסלות תקום רק כאשר המותב נחשף למסה קריטית של ראיות שכאלו.

"העובדה שמותב נחשף לעברו הפלילי של נאשם אף היא אינה מקימה מניעה ובה עילת פסלות, ושאלת הפסלות תוכרע בהתאם להשפעה שיש לאותה חשיפה על השופט ועל יכולתו לשקול את הטענות והראיות שלפניו מתוך פתיחות מחשבתית."

יישום:

ראו כי מדובר בשאלת פסיקה, ובהתאם לס' 77א לחוק בתי המשפט, אין העילה דנן מצויה בין העילות לפסלות שופט. חלופות א'-ב' כאמור נפסלות.

כבר נפסק בעבר – כי שופטים מיומנים די לצורך טשטוש מושא הפנים המצוי לפניהם.

לפני הפסיקה המצורפת התשובה הנכונה הייתה ג'. לאחריה, החלופה הנכונה ד'.

(ראו במצוטט לעיל מה תהא הבחינה או השיקול של השופט לבחינת פסילתו).

5. טמיר, שחשוד בעבירה, עומד לחתום על הסדר מותנה.

מה הדין?

- בטרם ייחתם ההסדר, רשאי טמיר לעיין בחומר החקירה ובטיוטת כתב האישום.
- בטרם ייחתם ההסדר, רשאי טמיר לעיין בחומר החקירה ובטיוטת כתב האישום, אם אינה זהה למתואר בהסדר.
- רק לאחר שייחתם ההסדר רשאי טמיר לעיין בחומר החקירה ובטיוטת כתב האישום.
- רק לאחר שייחתם ההסדר רשאי טמיר לעיין בחומר החקירה ובטיוטת כתב האישום, אם אינה זהה למתואר בהסדר.

תשובה נכונה ב'

חקיקה: 67ד לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב).

67ד. עיון בחומר חקירה לפני חתימה על הסדר

בטרם ייחתם הסדר, רשאי החשוד לעיין בחומר החקירה ו- בטיוטת כתב האישום אם אינה זהה למתואר בהסדר.

יישום: מדובר בשאלה שהיא העתק של סעיף החוק עצמו. על כן חשיבות קריאת החוק. חלופות ג'-ד' לא נכונות – בשל הרישא (לפני החתימה על ההסדר). חלופה א' לא נכונה – כי יש מטרה לעיון בחומר החקירה ובטיוטת כתב האישום אז המטרה היא לייצר שקיפות – בין הראיות לטיוטת כ"א.

ראו כי אחד התנאים להסדר מותנה הוא הודיית הנאשם למעשה העבירה.

6. מה הדין לעניין נוכחות הנאשם בישיבת הכנה לקראת דיון בבית המשפט הקהילתי?

- א. קיימת חובת נוכחות של הנאשם בישיבה.
- ב. ניתן לקיים את הישיבה בלא נוכחות הנאשם, ובלבד שסניגורו הוזמן לישיבה.
- ג. ניתן לקיים את הישיבה בלא נוכחות הנאשם, ובלבד שסניגורו הוזמן לישיבה ובית המשפט יידע את הנאשם על סמכותו לקיים ישיבות הכנה כאמור טרם הדיונים לפניו.
- ד. ניתן לקיים את הישיבה בלא נוכחות הנאשם רק במקרים חריגים שיירשמו, ובלבד שסניגורו הוזמן לישיבה ובית המשפט יידע את הנאשם על סמכותו לקיים ישיבות הכנה כאמור טרם הדיונים לפניו.

תשובה נכונה ג'
חקיקה: ס' 220 לא לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב).
220א. ישיבת הכנה
בית משפט קהילתי מוסמך לקיים ישיבת הכנה לקראת דיון לפניו, בלא נוכחות הנאשם, ובלבד שסניגורו הוזמן לישיבה ובית המשפט יידע את הנאשם על סמכותו לקיים ישיבות הכנה כאמור טרם הדיונים לפניו.
יישום: מנתוני הסעיף עולה כי:
1. לבהמ"ש הקהילתי – יש סמכות לביצוע ישיבת הכנה (ראו כי לא נאמר חובה).
2. יכול לקיים את ישיבת ההכנה ללא נוכחות הנאשם <u>בתנאים מצטברים</u> :
מיוצג + הסניגור הוזמן לישיבת ההכנה + בהמ"ש יידע את הנאשם בסמכותו לקיים ישיבת ההכנה שלא בנוכחותו.

7. ראובן פתח תיק הוצאה לפועל נגד משה בגין חוב על סך 50,000 ש"ח. ראובן יודע שלמשה יש אישה וילדים ושבזמן האחרון התגלע ביניהם סכסוך. הוא חושש כי אם יש פסק דין מזונות כנגד משה, הדבר יקשה עליו לגבות את הכסף. ראובן פונה ללשכת הוצאה לפועל בבקשה לקבל מידע על קיום תיק מזונות לפי סעיף 37 לחוק ההוצאה לפועל, ואכן מקבל מידע שנגד החייב מתנהל תיק מזונות. משה חושב שאין די בכך ועל מנת לשקול כדאיות ההליך שהוא אמור לנקוט, פונה שוב ללשכת הוצאה לפועל בבקשה לקבל מידע נוסף על גובה החוב והסדרי תשלומי המזונות.

מה הדין?

- א. עם קבלת המידע הראשוני ההליך הסתיים ואין מקום לבקשה נוספת בעניין.
- ב. מאחר שהחוב של משה הוא פחות מ- 100,000 ש"ח - אין סמכות להיעתר לבקשה.
- ג. אם זוכה מעוניין לדעת מהו גובה חוב המזונות, עליו לפנות לבית המשפט לענייני משפחה שנתן את פסק הדין בעניין זה, ולהגיש בקשה מתאימה.
- ד. הרשם מוסמך להחליט בבקשה לאחר שיקבל את תגובת החייב.

תשובה נכונה ד'
חקיקה:
37. קבלת מידע על קיומו של חוב מזונות
(א) לשם שקילת הכדאיות של נקיטת הליך לגביית החוב הפסוק מהחייב או המשך ניהולו של הליך כאמור, ולשם כך בלבד, ובשים לב להוראת סעיף 76(א3), רשאי זוכה לקבל מידע על דבר קיומו של חוב פסוק הנובע ממזונות המגיעים לפי פסק דין למזונות (בסעיף זה – חוב מזונות) בתיק הוצאה לפועל אחר המתנהל נגד החייב, אם מתקיימים כל אלה:
(הוראת שעה) תשפ"א-2020
(1) חלפו 30 ימים ממועד המצאת האזהרה לחייב בדרך של המצאה מלאה;
(2) חוב המזונות בתיק ההוצאה לפועל עולה על סכום דמי המזונות של שלושה חודשים לפי פסק דין למזונות שניתן נגד החייב או 15,000 שקלים חדשים, לפי הנמוך;
(3) חובו של החייב לזוכה עולה על 5,000 שקלים חדשים.
(ב) הזוכה יקבל את המידע כאמור בסעיף קטן (א) באמצעות אתר האינטרנט של המערכת ההוצאה לפועל, בדרך של שאילתה שבה יצוינו מספר הזהות של החייב שלגביו מתבקש המידע, שם הזוכה, מספר הזהות שלו, מספר תיק הוצאה לפועל שהוא מנהל נגד החייב, ואם הזוכה מיוצג – גם מספר הרישיון של בא כוחו.
(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), התנהל תיק הוצאה לפועל במסלול המקוצר לפי פרק א'1, רשאי הרשם, לבקשת הזוכה, להעביר לידי הנתאם להוראות סעיף קטן (א) מידע על קיומו של חוב מזונות בתיק הוצאה לפועל אחר המתנהל נגד החייב, אם סבר כי הדבר נחוץ לשם החלטה של הזוכה אם המשך ניהול התיק יהיה במסלול המקוצר כאמור.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין קבלת מידע לפי סעיף זה, לרבות מגבלות לעניין העתקת המידע, שמירתו ואיסוף ממוחשב שלו, כדי להבטיח את אמינות המידע, את זמירותו ואת הגנת המידע מפני שימוש בלתי מורשה בו וכן כדי לשמור על הפרטיות.

437. מסירת מידע על גובה חוב מזונות

(א) זוכה שקיבל מידע על קיומו של חוב מזונות בתיק הוצאה לפועל המתנהל נגד החייב, לפי הוראות סעיף 37, רשאי, לשם שקילת הכדאיות של נקיטת הליך מסוים בתיק ההוצאה לפועל שהוא מנהל נגד החייב, להגיש לרשם ההוצאה לפועל, בדרך שיקבע שר המשפטים, בקשה לקבלת מידע בדבר גובה חוב המזונות, כמשמעותו בסעיף האמור, של החייב.

(ב) ביקש זוכה מידע כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הרשם למסור לזוכה את המידע האמור, לאחר שנתן לחייב הזדמנות לטעון את טענותיו בכתב, ראו עניין שיקולי הרשם טרם מסירת המידע לזוכה.

הביא בחשבון את הפגיעה בפרטיותו ואת האפשרות לפגיעה בפרטיות בני משפחתו, ושוכנע כי אין די במידע על דבר קיומו של חוב המזונות כדי לאפשר לזוכה לשקול את הכדאיות שבנקיטת אותו הליך, וכי הדבר מוצדק בנסיבות העניין, בהתחשב בגובה החוב בתיק ההוצאה לפועל שמנהל הזוכה נגד החייב ובהוצאות הכרוכות בנקיטת ההליך.

(ג) הוגשה בקשה לפי סעיף קטן (א), רשאי החייב להגיש את טענותיו לרשם ההוצאה לפועל, בכתב, בתוך 30 ימים מיום שנמסרה לו הבקשה.

(ד) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין אופן מסירת מידע כאמור בסעיף זה, ובכלל זה יקבע את מדרגות החוב שלפיהן יימסר המידע לזוכה.

יישום: ראו כי מדובר בבקשה שניה ומחייבת של הזוכה, ראו כי על הזוכה לעמוד בתנאי סף המנויים בסעיף 37. היות ומנתוני האירוע עולה כי הוגשה כבר בקשה למידע ראשונה- הזוכה עמד בתנאי הסף לקבלת המידע.

המידע הקונקרטי המבוקש מחייב בקשה בכתב של הזוכה + ליתן 30 ימים מיום המצאת הבקשה לחייב לצורך תגובתו.

היה ומדובר בחשיפה של יותר פרטים בה מצויים מידע על המשפחה. על הרשם לשקול שיקולים ספציפיים (כמפורט לעיל) טרם החלטתו.

ראו, על אף שיקול דעתו של רשם ההוצאה לפועל, הרי כי זה כפוף להוראות והנחיות שנקבעו על ידי שר המשפטים.

8. חברה פרטית הגישה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד המוסד לביטוח לאומי, בטענה כי המוסד גבה דמי ביטוח לאומי בגביית יתר.

לאיזו ערכאה נתונה הסמכות לדון בבקשה?

- בית הדין האזורי לעבודה.
- בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים.
- בית משפט השלום או המחוזי, בהתאם לגובה הסעד הכספי הנדרש לקבוצה כולה.
- בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט אזרחי.

תשובה נכונה א'

חקיקה: ס' 24 לחוק בית הדין לעבודה. פסיקה: רע"א 5338/20 המוסד לביטוח לאומי נ' טישמן.

ס' 24(א)(5) סמכות בית הדין האזורי
(5) בכל ענין שמוענקת לבית הדין האזורי סמכות בו על פי התיקונים לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), תשכ"ח-1968, ולחוקים אחרים, כמפורט בתוספת הראשונה, או בכל חוק אחר.

רע"א 5338/20 המוסד לביטוח לאומי נ' טישמן, תמצית ההלכה :
בית המשפט העליון (מפי השופט ברון ובהסכמת השופטים סולברג ו-ברק ארז) נתן רשות ערעור, קיבל את הערעור בחלקו ופסק כי: לנו בשתי הוראות חוק שלשון יוצרת התנגשות:
האחת, הוראת סעיף 24(א)(5) לחוק בית הדין לעבודה, שלפיה, בשילוב עם סעיף 391 לחוק הביטוח הלאומי, ביה"ד הוא בעל סמכות ייחודית לדון בתביעות נגד המוסד לביטוח לאומי בקשר עם תשלום דמי ביטוח.
השנייה, הוראת סעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, שלפיה בהתמלא התנאים המפורטים בסעיף, בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות תוגש לביהמ"ש המינהלי.
"אין חולק שהתנאים התקיימו, ושהמוסד לביטוח לאומי עונה להגדרת "רשות" שבסעיף 2 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים. בימ"ש פסק כי הסמכות העניינית לדון בבקשות לאישור תובענות ייצוגיות המוגשות נגד המוסד לביטוח לאומי ובאות בגדרי סעיף 24(א)(5) לחוק בית הדין לעבודה, ובהן בקשת האישור בענייננו, נתונה לביה"ד האזורי לעבודה."

כלומר: בקשה לאישור תובענה ייצוגית – גביית יתר בדמי ביטוח לאומי ו/או דמי בריאות ב.ס. עניינית עבודה אזורי

יישום: ראו כי טרם פסק הדין דלעיל, כיוצא מכך כל החלופות מלבד א' סותרות את עצמן היות ומדובר בטענה נגד רשות מנהלית, לא יכול להיות מנהלי ומחוזי (מי הצדדים) או מחוזי ושלום (לא ניתן לדעת סכומים בטוח שלא בשלב זה. בעניינו, עבור מי מפרישה החברה דמי ביטוח לאומי או דמי ביטוח בריאות? עבור העובד.

9. בית משפט מחוזי דן במשפט חוזר.
מה מוסמך בית המשפט לקבוע?

- א. כל דבר שיכול היה לקבוע כערכאה דיונית בהליך פלילי, למעט התייחסות לעונש.
- ב. כל דבר שיכול היה לקבוע כערכאה דיונית בהליך פלילי, למעט החמרה בעונש.
- ג. כל דבר שיכול היה לקבוע במסגרת ערעור פלילי.
- ד. כל דבר שיכול היה לקבוע במסגרת ערעור פלילי, למעט פיצוי לפגע, אם הוגשה תביעה נזיקת נגררת

תשובה נכונה ב'
חקיקה: ס' 31 לחוק בתי המשפט.

31. משפט חוזר

(א)נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:

- (1)בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו ענין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילו לא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;
- (2)הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;
- (3)אדם אחר הורשע בינתיים בביצוע אותו מעשה העבירה, ומהנסיבות שנתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה לא ביצע אותה.
- (4)נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין.

(ב)הרשות לבקש משפט חוזר נתונה לנידון וליועץ המשפטי לממשלה; מת הנידון – תהיה הרשות האמורה גם לבן-זוגו ולכל אחד מצאצאיו, הוריו, אחיו או אחיותיו.

(ג)במשפט חוזר יהיו לבית המשפט העליון או לבית משפט מחוזי כל הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי במשפט פלילי והנתונות לבית המשפט העליון בערעור פלילי, פרט לסמכות להחמיר בעונש; בית המשפט רשאי לתת כל צו הנראה בעיניו כדי לפצות נידון שנשא ענשו או חלק ממנו ושהרשעתו בוטלה כתוצאה מן המשפט החוזר, או לתת כל סעד אחר; מת הנידון – רשאי בית המשפט לתת צו כאמור לטובת אדם אחר.

(ד)נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא או הרכב כאמור, רשאי, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, להורות על זיכוי של נידון אם נוכח כי נתקיימה אחת העילות למשפט חוזר כאמור בסעיף קטן (א), אך לאור נסיבות העניין אין תועלת בקיומו של משפט חוזר.

יישום:

בפתח דברים, סעיף זה אינו מצוי תחת הכותרת של בתי המשפט המחוזיים, היות ואינם יכולים לקבוע על קיום דיון נוסף, הסמכות לניהול משפט חוזר במחוזי ניתנת בכפוף להוראה תת סעיף א לעיל. דהיינו, נשיא בית המשפט העליון או משנה לנשיא, או שופט אחר שהסמיכו לכך נשיא העליון, רשאי להורות לבהמ"ש עליון או לבהמ"ש מחוזי לקיים משפט חוזר. משפט חוזר יהיו כל הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי במשפט פלילי פרט להחמרה בעונש. לכן חלופה ב' היא החלופה הנכונה מכוח סעיף החוק.

10. יעקב הגיש בקשה לאשר תובענה ייצוגית נגד יצרן של מוצר שרכש. לאחר שבחן את הבקשה, הגיע בית המשפט למסקנה שמתקיימים התנאים לאישור תובענה ייצוגית לגבי כל מי שרכשו את המוצר לכל המאוחר עד חודש לפני שיעקב קנה אותו (להלן: הקבוצה).

מה הדין?

- א. על בית המשפט לדחות את הבקשה לאישור התובענה הייצוגית.
- ב. על בית המשפט לאשר את התובענה הייצוגית ולפסוק ליעקב פיצויים ללא הוכחת נזק.
- ג. על בית המשפט לאשר את התובענה הייצוגית ללא כל שינוי.
- ד. על בית המשפט לאשר את התובענה הייצוגית ולהורות על החלפתו של יעקב בתובע אחר מן הקבוצה.

תשובה נכונה ד'

חקיקה: ס' 8(ג)(2) לחוק התובענות הייצוגיות.

(2) מצא בית המשפט כי התקיימו כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א), ואולם לא מתקיימים לגבי המבקש התנאים שבסעיף 4(א)(1) עד (3), לפי העניין, יִאָשֵׁר בֵּית הַמִּשְׁפָּט אֶת הַתּוֹבְעָנָה הַיִּיצוּגִית אֲדָּ יוֹרָה בַּחֲלָטָתוֹ עַל הַחֲלַפְת הַתּוֹבֵע הַמִּיַּצֵּג.

יישום: ראו כי בניגוד לכלל הסעיף מורה כי על בית המשפט לאשר. רשום כי בית המשפט חייב לאשר. ככל שכל שאר התנאים לבקשה מתקיימים. היות והמבקש רכש את המוצר חודש לפני התאריך המועד האחרון, אינו חלק מהתביעה ולא יחשב כתובע ראשי בתובענה ועל כן יש להחליפו. הרחבה: הקביעה לעניין אישור התובענה הייצוגית אך ללא המבקש לא מונע הגשת תביעה פרטית אישית.

11. הערכאה הדיונית הרשיעה את יגאל. בפסק הדין הוזכרה, בין היתר, ראיה שאינה קבילה, ללא ציון עובדה זו וללא הסתייגות. יגאל ערער וטען שבשל כך יש לפסול את הרשעתו.

מה הדין?

- א. ההרשעה תיפסל אם תגיע ערכאת הערעור למסקנה שקיים ספק סביר בשאלה אם בית המשפט קמא היה מרשיע את יגאל ללא אותה ראיה.
- ב. ההרשעה תיפסל רק אם תגיע ערכאת הערעור למסקנה שאין כל ספק שבית המשפט קמא לא היה מרשיע את יגאל ללא אותה ראיה.
- ג. ההרשעה תיפסל רק אם אין בחומר הראיות האחר בתיק די ראיות קבילות לביסוס ההרשעה.
- ד. די בהזכרת הראיה ללא הסתייגות כדי שההרשעה תיפסל.

תשובה נכונה א'

חקיקה: ס' 56 לפקודת הראיות. פסיקה: ע"פ 6145/10 פלוני נ' מדינת ישראל

56. ראיה שנתקבלה שלא כדין

ראיה שאינה קבילה במשפט פלילי ונתקבלה בטעות או בהיסח הדעת, לא תשמש הוכחה לאשמה ואין לבסס עליה שום פסק-דין; אף על פי כן, העובדה שבית המשפט שמע את הראיה לא תפסול את פסק-הדין, אלא אם סבור בית המשפט שהנאשם לא היה מורשע אילולא נמסרה אותה ראיה או שאין ראיה מספקת אחרת זולתה לתמוך בה את ההרשעה.

ע"פ 6145/10 פלוני נ' מדינת ישראל, הלכה בתמצית:

לשון סעיף 56 מלמדת כי קבלת ראיה פסולה כשלעצמה אינה פוסלת את פסק הדין שניתן לאחריה. הסיפא של סעיף 56 מציבה שני מבחנים חלופיים לפסולות פסק דין שניתן על בסיס ראיה בלתי קבילה:

המבחן הראשון הוא מבחן סובייקטיבי, בגדרו נבחן האם קיים ספק סביר שהנאשם היה מורשע לולא הראיה הפסולה; המבחן השני הוא מבחן אובייקטיבי, בגדרו נבחן האם קיים ספק סביר כי ישנן די ראיות קבילות לביסוס ההרשעה. "די בכך שמתקיים אחד המבחנים הללו על מנת שייפסל פסק דינו של ביהמ"ש שנחשף לראיה בלתי קבילה."

נקודת המוצא - בהערכת חשיפתו של השופט לראיות בלתי קבילות – הנה חוסנו של השופט המקצועי בבחינת ראיות. על כן, גם כאשר השופט מזכיר את הראיה הפסולה בהכרעת דינו בלי לפרש את הסתייגותו או את התעלמותו ממנה, יעמוד השופט בחזקתו שהכרעתו לא הושפעה מהיחשפות לראיה.

הערה: בפסק הדין נשללו התקיימותם של המבחנים דלעיל. המדובר בראייה לא קבילה שהושגה שלא כדין דוחות ופרטים שנלקחו מהפסיכולוג שטיפל במערער.

יישום:

חלופה א' - נכונה, היות ומביעה את מילות ס' 56 לפקודה וכי גם מביעה את הרף הנדרש בפלילי (ספק סביר).
חלופה ב' - לא נכונה, בהיותה דורשת מהנאשם או המערער בהליך לרף מוחלט שהינו מעבר לספק סביר אליה נדרשת התביעה.
חלופה ג' - לא נכונה, בשל צמד המילים "רק אם" בהיותם מבטלים את מבחני הפסיקה ואת מילות החקיקה דלעיל.
חלופה ד' - לא נכונה, בהיותה פוסלת את חזקת השופט.

12. משה מעוניין לתבוע בדיון מהיר מאת הקבלן שבנה את דירתו סך של 70,000 ש"ח בגין ליקויי בניה בהסתמך על חוות דעת מומחה של מהנדס.

אלו מן המסמכים הבאים על משה לצרף לכתב התביעה?

- א. תצהיר לאימות העובדות, חוות הדעת ההנדסית, תצהיר גילוי מסמכים והעתקי המסמכים שברשותו.
- ב. תצהיר לאימות העובדות, חוות הדעת ההנדסית ורשימת המסמכים שברשותו בלבד.
- ג. תצהיר לאימות העובדות, חוות הדעת ההנדסית, רשימת מסמכים שברשותו והעתקי המסמכים שברשותו.
- ד. לא ניתן לתבוע תביעה שכזו בדיון מהיר.

תשובה נכונה ג'

חקיקה: תקנה 79(א) לתקנות סדר הדין האזרחי.

79. צרופות לכתב טענות בתובענה בדיון מהיר וגילוי מסמכים מוקדם
(א) בעל דין יצרף לכתב טענות בתובענה בדיון מהיר –

(1) תצהיר מטעמו ערוך לפי נוסח טופס 5 שבתוספת הראשונה לשם אימות העובדות שבכתב הטענות, וכן חוות דעת מומחה, אם נדרש; תצהיר בעל דין שלא צורף לכתב הטענות בעת הגשתו, לא יוגש, אלא ברשות בית המשפט; בעל דין רשאי לצרף תצהיר של אדם אחר, ובלבד שיפרט בתצהיר מטעמו מדוע העובדות שבכתב הטענות אינן בידיעתו;

(2) רשימה של המסמכים הנוגעים לעניין הנדון, המצויים או שהיו מצויים ברשותו או בשליטתו, ושאינו לאחר חקירה ודרישה; אם המסמך מצוי ברשותו, יצרף העתק שלו לכתב הטענות; אם המסמך אינו מצוי עוד ברשותו או בשליטתו, יפרט את הנסיבות הקשורות לכך.

(3) רצה בעל דין להזמין לעדות עדים נוספים, יגיש יחד עם כתב טענותיו רשימה כאמור בתקנה 62.

הערה: מדובר בתיקון חדש, ככל שרוצים להביא עדים לדיון מהיר יש לצרף בכתב הטענות הראשוני (כתב תביעה או כתב הגנה) גם רשימת עדים.

יישום:

ראו כי במקרה דנן תוגש חלופה ג' שהיא מילות התקנה, אך היות ויש דרישה לפרט האם מסמך נמצא ברשותו או בשליטתו הפירוט דורש תצהיר מסמכים.
חלופה ד' – לא נכונה, ניתן להגיש תביעה של ליקוי בניה בדיון מהיר.

13. הוגשה עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק נגד החלטת שר האוצר, ובה התבקש בית המשפט ליתן צו על תנאי ביחס להחלטה ולאחר מכן להפוך אותו למוחלט. באותו היום ניתנה החלטת השופט, בדן יחיד, שלפיה העתירה תועבר לדיון לפני הרכב וניתן צו על תנאי. מה הדין?

א. נדרש מותב תלתא לפחות על מנת להורות על מתן צו על תנאי, ולכן השופט חרג מסמכותו כאשר הורה על מתן צו על תנאי בדן יחיד.

ב. בסמכות השופט לתת צו על תנאי גם בדן יחיד, אולם אין בסמכותו להורות על כך לפני קבלת עמדת המשיב לעתירה.

ג. רק הרכב מורחב רשאי להורות על מתן צו על תנאי, וזאת רק לאחר קיום דיון בעתירה. לכן השופט חרג מסמכותו.

ד. השופט לא חרג מסמכותו כאשר הורה על מתן צו על תנאי בדן יחיד בנסיבות אלו.

תשובה נכונה ד' חקיקה: סעיפים 1 ו-5 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק. א. עתירת צו על תנאי בקשה לצו על תנאי תוגש לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק <u>בדרך עתירה</u>. ה. שמיעת העותר תק' תשמ"ח-1988 העתירה תובא לפני שופט של בית המשפט העליון והוא רשאי ליתן את הצו או להורות על הזמנת העותר לפניו או להעביר את העתירה להרכב של שלושה; הועברה העתירה להרכב של שלושה, רשאי ההרכב ליתן את הצו או להורות על הזמנת העותר לפניו, ואם היה סבור שהעתירה אינה מראה על פניה עילה רשאי הוא לדחותה על יסוד האמור בה, ללא הזמנת העותר; הורה השופט על שמיעת העותר יקבע הרשם יום ושעה לדיון. יישום: ראו סימונים אשר בגינם נפסלו החלופות הלא נכונות. שופט יחיד יכול לאשר צו על תנאי בבית הדין הגבוה לצדק אבל אם מדובר על דחיית צו על תנאי יש צורך בשלושה שופטים על מנת לדחות את הצו. כלומר בדחיה מחמירים ובאישור מקלים.
--

14. בית הדין המשמעתי זיכה את עו"ד כהן מהקובלנה שהוגשה נגדו על ידי פרקליט המדינה וחייב את אוצר המדינה בתשלום הוצאות ההליך לטובת עו"ד כהן.

האם רשאי היה לעשות כן?

- כן.
- לא ניתן לחייב את אוצר המדינה בהוצאות בהליכי משמעת.
- כל ההליך פסול מיסודו, שכן פרקליט המדינה אינו מוסמך להגיש קובלנה.
- לא; בהליכי משמעת ניתן לחייב בהוצאות רק את הנקבל, אך לא את הקובל.

תשובה נכונה א' חקיקה: ס' 69 לחוק לשכת עורכי הדין. 69. החלטות אחרות של בית הדין (א) בית דין משמעתי רשאי – (1) להרשיע נאשם בשל עבירת משמעת ולא להטיל עליו עונש; (2) לחייב נאשם שהורשע בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולמתלונן בסכום שיקבע בית הדין; (3) לחייב נאשם שהורשע בשל השגת שכר בנסיבות המהוות עבירת משמעת בהחזרת השכר, כולו או מקצתו; (4) לחייב נאשם, בשל כל עבירה שהורשע בה, בתשלום פיצויים למתלונן או לאדם אחר שניזוק מן העבירה, בסכום שלא יעלה על 25,000 שקלים חדשים; חיוב כאמור אינו פוטר מאחריות לנזק על פי כל דין; (5) לחייב מתלונן בתשלום הוצאות המשפט למדינה, ללשכה ולנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שהתלונה הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד; (א5) לחייב את הלשכה בתשלום הוצאות ההגנה לנאשם בסכום שיקבע בית הדין, אם הנאשם זוכה ובית הדין מצא שלא היה יסוד להגשת הקובלנה או שנתקיימו נסיבות אחרות המצדיקות זאת; <u>הגיש היועץ</u>
--

המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה את הקובלנה, רשאי בית הדין לחייב את אוצר המדינה בתשלום כאמור ;

(6) לצוות על פרסום פסק הדין, כולו או חלקו, בציון שמו של הנאשם או בלי ציון שמו, הכל כפי שיקבע בית הדין.

(ב) הטיל בית הדין המשמעתי בפסק דינו על הנאשם השעיה או הוצאה מהלשכה, יפורסמו הכרעת הדין וגזר הדין, כולם או חלקם, כפי שיקבע בית הדין, על אף האמור בסעיף קטן (א)(6), בציון שמו של הנאשם.

(ג) פרסום דבר ההוצאה מהלשכה או ההשעיה יהיה ברשומות, בפרסום מפורסמי הלשכה באתר האינטרנט של הלשכה ובעיתון שקבע המנהל הכללי.

(ד) בית דין משמעתי רשאי לתת סעד ביניים מסוגים ובדרכים שייקבעו בכללים.

יישום:

סעיף החוק הוכנס לפתרון דנא בשל חשיבותו לצורך הלימוד לדין הדיוני, ראו כי רק סיפא של 69(א)(5) רלוונטית.

עניין הרלוונטיות הינו לאור העובדה כי בנתוני האירוע צוין כי : פרקליט המדינה היה הקובל וכי עו"ד זוכה בזאת ללא סיבת הזיכוי או הסבר נוסף.

התת סעיף הרלוונטי הינו היחיד אשר מקנה סמכות לבית הדין לחייב את אוצר המדינה בתשלום, בתנאים מצטברים הבאים בלבד -זיכוי + הקובל- היועמ"ש או פרקליט המדינה.

חלופה ג'-לא נכונה, פרקליט המדינה הינו אחד מארבעת הקובלים (יועמ"ש, פ.המדינה, ועדת האתיקה הארצית ו- ועדת האתיקה המחוזית).

חלופה ד'-לא נכונה, ראו הסבר וחקיקה לעיל, הרי ניתן לחייב את המתלונן, הלשכה ואת אוצר המדינה כל אחד בתנאי החקיקה המצורפת.

15.נגד פלוני הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום בגין עבירה פלילית. ברצונו של פלוני להעלות טענות בלפי שיקול דעת רשויות התביעה בהחלטה להגיש כתב אישום נגדו. מה הדין?

- א. פלוני נדרש להגיש עתירה נפרדת לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים ובמסגרתה להעלות טענות אלו.
- ב. כלל לא ניתן להעלות טענות ביחס לשיקול דעתן של רשויות התביעה בהחלטה על הגשת כתב אישום במסגרת הליך פלילי.
- ג. נדרש להעלות טענות אלו במסגרת ההליך הפלילי עצמו.
- ד. טענות מסוג זה ניתן להעלות רק לפני ערכאת הערעור.

תשובה נכונה ג'

פסיקה: 5387/20 רפי רותם נ' מדינת ישראל.

נפסק בפה אחד על ידי בהמ"ש העליון:

כי אין מקום להעלות טענות בדבר אי-סבירות או אי-מידתיות נגד הגשת כתבי אישום, אלא ניתן לטעון כי בהגשת כתב האישום נגד הנאשם יש משום "סתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית" במובנו של סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי. אם למרות זאת, עולה טענה לחוסר סבירות ולחוסר מידתיות בהגשת כתב האישום, על בימ"ש לבחון אם טענות אלו עומדות במבחנים של הגנה מן הצדק.

הערה: היות פסק הדין מתייחס לס' 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, ואשר כותרתו "טענות מקדמיות", הרי כי טענות מקדמיות יידונו במסגרת אותו ההליך הפלילי

טענות מקדמיות [133]

149. לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות, ובהן –

(1) חוסר סמכות מקומית;

(2) חוסר סמכות עניינית;

(3) פגם או פסול בכתב האישום;

(4) העובדות המתוארות בכתב האישום אינן מהוות עבירה;

(5) זיכוי קודם או הרשעה קודמת בשל המעשה נושא כתב האישום;

(6) משפט פלילי אחר תלוי ועומד נגד הנאשם בשל המעשה נושא כתב האישום;

(7) חסינות;

(8) התיישנות;

(9) חנינה;

(10) הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.

יישום: לאור האמור לעיל, הרי כי רק חלופה ג' נכונה, יודגש, כי יש לטעון אותה בהתאם לתנאי טענות המקדמיות.

16. נגד דניאל ניתן לפני 6 חודשים פסק דין בבית משפט בבלגיה, שהפך לחלוט. במסגרת פסק הדין הוטל בין היתר, צו עיקול על נכסיו של דניאל בישראל ובבלגיה. דניאל התייצב לדיון בעניינו בבלגיה וטען כי יש לשחרר את הנכסים אשר צפויים להיתפס בבלגיה. בדיון בבקשה לאכוף את הפסק בישראל, טען דניאל כי לבית המשפט בבלגיה כלל לא הייתה סמכות לדון בעניינו.
מה הדין?

- א. בית המשפט בישראל חייב לקבוע כי פסק הדין אשר ניתן נגד דניאל בבלגיה אכיף, אם מצא שהתקיימו התנאים המוקדמים הקבועים בחוק.
- ב. בית המשפט בישראל חייב לקבוע כי פסק הדין אשר ניתן נגד דניאל בבלגיה אכיף רק מעצם העובדה שדניאל התייצב לדיון בעניינו בבלגיה, ומכאן ראיה שקיבל את סמכות בית המשפט בבלגיה ועליו לציית לפסק דינו.
- ג. בית המשפט בישראל אינו רשאי לקבוע כי פסק הדין אשר ניתן נגד דניאל בבלגיה אכיף, אם לבית המשפט בבלגיה לא הייתה סמכות על פי כללי המשפט הבינלאומי הפרטי החלים בישראל.
- ד. בית המשפט בישראל אינו רשאי לקבוע כי פסק הדין אשר ניתן נגד דניאל בבלגיה אכיף, שכן פסק הדין מתייחס גם לנכסיו של דניאל בישראל.

תשובה נכונה ג'

חקיקה: ס' 6 לחוק אכיפת פסקי חוץ.

6. הגנה מפני אכיפה

(א) פסק-חוץ לא יוכרז אכיף אם הוכח לבית המשפט אחד מאלה:

(1) הפסק הושג במרמה;

(2) האפשרות שניתנה לנתבע לטעון טענותיו ולהביא ראיותיו לפני מתן הפסק לא היתה, לדעת בית המשפט, סבירה;

(3) הפסק ניתן על ידי בית משפט שלא היה מוסמך לתתו על פי כללי המשפט הבין-לאומי הפרטי החלים בישראל;

(4) הפסק נוגד פסק דין אחר שניתן באותו ענין בין אותם בעלי דין ושעודנו בר-תוקף;

(5) בעת הגשת התביעה בבית המשפט במדינה הזרה היה משפט תלוי ועומד, באותו ענין ובין אותם בעלי דין, בפני בית משפט או בית דין בישראל.

(ב) לעניין סעיף קטן (א)3, (לא יראו אדם כמי שהסכים לסמכותו של בית משפט שנתן נגדו פסק חוץ (להלן – חייב בדיון) בשל כך בלבד שהתייצב בפני אותו בית המשפט, בין על תנאי ובין ללא תנאי, וטען בדבר אחת או יותר מאלה:

- (1) כפירה בסמכותו של בית המשפט או מחאה נגדה;
- (2) ביטול ההליך או עיכובו לצורך העברת הסכסוך לבוררות או להכרעת בית משפט במדינה אחרת;
- (3) שחרור נכסיו שנתפסו או צפויים להיתפס, או הגנה עליהם.

(ג) אין נפקא מינה אם בנוסף לטענות כאמור בסעיף קטן (ב) טען החייב בדיון טענות לגופו של הסכסוך או שהשתתף בהליך בכל דרך אחרת, ובלבד שעשה כן לפני שניתנה החלטתו הסופית של אותו בית המשפט לעניין הסמכות.

יישום:

ראשית, הודגש בחקיקה הרלוונטיות לחלופה ג' הנכונה, בחלופות הודגשו המילים אשר הובילו לפסילתן. שנית, באירוע הוגשו המילים הרלוונטיים המפנים כאמור לחוק אכיפת פסקי חוץ ולס' 6 אשר הינו רלוונטי.

במקרה דנן:

ניתן פסק דין בבלגיה שהפך לחלוט ובו צווים לעיקול נכסיו בבלגיה ובישראל. דניאל – התייצב לדיון – טען לעניין הנכסים שצפויים להיתפס בבלגיה בלבד. ס' 6(א) – לא יוכרז פסק חוץ כאכין – בתנאי שהוכח (הערה: על ידי הטוען) לבית המשפט – 1 מתוך 5. דניאל טען בארץ לחוסר סמכות שיפוטית כנגד בהמ"ש והפס"ד בבלגיה לכן מתקיים התנאי מס' 3 ס' 6(ב) מרחיב את התנאי מס' 3 בעניינו כך כי – התייצבות של דניאל לבדה לא תחשב להסכמה לסמכות שיפוטית או לאי טעינת חוסר סמכות במשפט. בנוסף, לסעיף הרחבה לטענות אשר לבדן לא יחשבו להסכמה או לטענה לחוסר סמכות. לאור האמור, הרי כי דניאל עומד בתנאים ובית המשפט לא רשאי לקבוע כי הפסק חוץ אכין.

הרחבה: ראו כי תת סעיף ג מתייחס למצב בו כמעט זהה אירוע והשוני בו הוא במידה ודניאל היה טוען במשפט בבלגיה – לחוסר סמכות ובית המשפט היה דן בטענת חוסר הסמכות לגופו של עניין וההחלטה הייתה סופית (חלוטה) – פסק הדין בעניינו היה אכין בישראל.

בעניינו, דניאל לא העלה את הטענה לחוסר סמכות כלל במשפט ולכן אין רלוונטיות לכך כי הפסק דין הבלגי חלוט.

17. רווית הגישה עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים כנגד רשות מקומית מכוח הוראות חוק חופש המידע, התש"נ-1998. הרשות המקומית טענה כי מדובר בעניין חסוי, ומשכך הוצאה לגבי המידע נושא העתירה תעודת חיסיון לפי סעיף 44 לפקודת הראיות [וסח חדש], התשל"א-1971. מה הדין?

- א. העתירה תמשיך לידון לפני בית המשפט לעניינים מינהליים.
- ב. העתירה תידון לפני בית המשפט לעניינים מינהליים או בפני בית המשפט העליון – לפי החלטת בית המשפט לעניינים מינהליים.
- ג. העתירה תידון לפני בית המשפט המחוזי.
- ד. העתירה תידון לפני בית המשפט העליון.

תשובה נכונה ד'

חקיקה: ס' 17 לחוק חופש המידע.

17. עתירה לבית המשפט

(א) עתירה על החלטת רשות ציבורית לפי חוק זה תידון בבית משפט לעניינים מינהליים, אלא אם כן הוצאה לגבי המידע נושא העתירה תעודת חיסיון לפי סעיף 44 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971; הוצאה תעודת חיסיון כאמור, תידון העתירה לפני בית המשפט העליון.

הערה: ראו כי היה ניתן להגיע לחלופה הנכונה גם ללא ידע או קריאה של חוק חופש המידע. ספר החקיקה אשר ניתן לנבחנים במבחן כלל את פקודת הראיות אשר כללה גם את ס' 44 לפקודה. היה על הנבחן לדעת את מספרי הסעיפים וההבדל בניהם. סעיף 44 חיסון לטובת המדינה. סעיף 45 חיסיון לטובת הציבור.

44. חיסיון לטובת המדינה

(א) אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראיה אם ראש הממשלה או שר הבטחון הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בביטחון המדינה, או אם ראש הממשלה או שר החוץ הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע ביחסי החוץ של המדינה, אלא אם מצא שופט של בית המשפט העליון, על-פי עתירת בעל-דין המבקש גילוי הראיה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן העניין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי – כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על העניין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם.

18. חגית הגישה לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב, בקשה ליישוב סכסוך בינה לבין בעלה גל. לאחר ארבעים וחמישה ימים ממועד הגשת הבקשה על ידי חגית, מבקש גל לפנות בבקשה לבית המשפט. באיזו מבין הבקשות הבאות רשאי גל לפנות לבית המשפט?

- א. גל רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה בעניין הסמכות המקומית.
- ב. גל רשאי לפנות לבית המשפט בבקשה בעניין חוב חגית לוותר באופן מיידי על חלקה בעסק המשותף.
- ג. גל רשאי לפנות לבית המשפט בעניין הוצאת צו עיכוב יציאה מהארץ לחגית.
- ד. גל לא רשאי בשלב הזה להגיש כל בקשה לבית המשפט.

תשובה נכונה ג'

חקיקה: ס' 3 לחוק להסדר התדיינות בסכסוכי משפחה.

3.גשת בקשה ליישוב סכסוך ופגישות מהו"ת

(א) המבקש להגיש לערכאה שיפוטית תובענה בעניין של סכסוך משפחתי יגיש תחילה לערכאה השיפוטית בקשה ליישוב סכסוך; הבקשה לא תכלול טענות או עובדות בקשר לסכסוך או בקשר לסמכות השיפוט של הערכאה השיפוטית.

(ב) (1) הוגשה בקשה ליישוב סכסוך כאמור בסעיף קטן (א) (להלן – בקשה ליישוב סכסוך), יוזמו הצדדים לבקשה ליחידת הסיוע שליד הערכאה השיפוטית לארבע פגישות מידע, היכרות ותיאום (להלן – פגישת מהו"ת), ודינה של הזמנה לפגישת מהו"ת כדין הזמנה לדיון בבית המשפט; יחידת הסיוע רשאית לקיים מספר קטן יותר של פגישות, בהתאם לשיקול דעתה המקצועי;

(2) הצדדים יתייצבו בעצמם לפגישות המהו"ת, ויחידת הסיוע רשאית להיפגש בנפרד עם כל אחד מהם; הממונה הארצי על יחידות הסיוע יקבע בנוהל אמות מידה, נסיבות ושיקולים לעניין השתתפותם של ילדים בשיבות מהו"ת שבהן מתגבשים הסדרים הנוגעים אליהם ואת דרכי השתתפותם; הנוהל ותיקונו יובאו לידיעת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת;

(3) כל פגישות המהו"ת יתקיימו בתוך 45 ימים מיום הגשת הבקשה, ואולם יחידת הסיוע רשאית להאריך את התקופה, פעם אחת, ב-15 ימים בהודעה לערכאה השיפוטית ולצדדים;

(ה) בתקופה של 60 ימים מיום הגשת בקשה ליישוב סכסוך, ואם התקופה הוארכה כאמור בסעיף קטן (ב)(3) – 75 ימים, או בתקופה קצרה או ארוכה מזו אם החליטה על כך ערכאה שיפוטית לפי סעיף 5(א)(5) (להלן – תקופת עיכוב ההליכים), ובכל תקופה נוספת שהצדדים הסכימו לה בכתב, לא יוכלו הצדדים להגיש תובענה בעניין של סכסוך משפחתי לכל ערכאה שיפוטית ולא תדון ערכאה שיפוטית בתובענה בעניין של סכסוך משפחתי בין הצדדים, לרבות בעניין סמכות השיפוט של הערכאה השיפוטית.

(ז) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ה), צד לבקשה ליישוב סכסוך רשאי להגיש, בכל עת, לערכאה שיפוטית המוסמכת לכך לפי דין, בקשה לסעד דחוף בעניין נקבע לפי סעיף 5, לסעד זמני לשמירת המצב הקיים או לעיכוב יציאה מן הארץ;

יישום:

בפתח דברים, היה ניתן להגיע לחלופה הנכונה על ידי הרציונל אשר נלמד בסד"א המצוי בתקנה 49 רשימת הבקשות/ זמן עוצר הבקשות שם לא ניתן להגיש בקשות בתקופת העוצר מלבד בקשות דחופות כגון סעד זמני – צו לעיכוב יציאה מן הארץ.

ראו כי גלית הגישה בקשה ליישוב סכסוך לבית המשפט לענייני משפחה – בקשתה התקבלה ועל כן – הפגישות (4 פגישות) צריכות להתקיים בתוך 45 ימים מיום הגשת הבקשה, (ראו כי ניתן להאריך ו- לקצר בפגישות בהתאם לתנאי הסעיף).

תת סעיף (ה) אומר כי בתוך תקופת ה- 60 ימים או 75 ימים (כלל הארכה) הצדדים לא יכולים להגיש תובענה בעניין שנידון בסכסוך.

תת סעיף (ז)(1) מחריג את תקופת העוצר (כמפורט בתת(ה)) ואומר כי צד לבקשה - בעל דין גל או חגית יוכלו בכל עת להגיש בקשה לסעד זמני מסוג עיכוב יציאה מן הארץ או שמירה על המצב הקיים.

19. חבר כנסת מהאופוזיציה הגיש הסתייגות תקציבית לאחת מהצעות החוק של חבר כנסת מהקואליציה.
מה הדין?

- א. הסתייגות תקציבית לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של שני שלישי מחברי הכנסת לפחות; התקבלה הסתייגות תקציבית להצעת חוק, לא תתקבל הצעת החוק בכנסת בקריאה השלישית, אלא בקולותיהם של שני שלישי מחברי הכנסת לפחות.
- ב. הסתייגות תקציבית לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של חמישים חברי הכנסת לפחות; התקבלה הסתייגות תקציבית להצעת חוק, לא תתקבל הצעת החוק בכנסת בקריאה השלישית, אלא בקולותיהם של חמישים חברי הכנסת לפחות.
- ג. הסתייגות תקציבית תתקבל בכנסת ברוב רגיל; התקבלה הסתייגות תקציבית להצעת חוק, לא תתקבל הצעת החוק בכנסת בקריאה השלישית, אלא בקולותיהם של שני שלישי מחברי הכנסת לפחות.
- ד. הסתייגות תקציבית לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של 61 חברי הכנסת לפחות; התקבלה הסתייגות תקציבית להצעת חוק, לא תתקבל הצעת החוק בכנסת בקריאה השלישית, אלא בקולותיהם של 61 חברי הכנסת לפחות.

תשובה נכונה ב' חקיקה: ס'33 לחוק יסוד: משק המדינה. 33. חקיקה הצריכה תקציב (א) <u>הצעת חוק תקציבית</u> לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של <u>50 חברי הכנסת לפחות</u>; הרוב האמור דרוש בקריאה הראשונה, בקריאה השנייה ובקריאה השלישית; ואולם אם <u>הפכה הצעת חוק</u> להצעת חוק תקציבית לאחר הקריאה הראשונה, דרוש הרוב האמור בקריאה השנייה ובקריאה השלישית. (ב) <u>הסתייגות תקציבית</u> לא תתקבל בכנסת אלא בקולותיהם של <u>50 חברי הכנסת לפחות</u>; התקבלה הסתייגות תקציבית להצעת חוק לא תתקבל הצעת החוק בכנסת בקריאה השלישית אלא בקולותיהם של <u>50 חברי הכנסת לפחות</u>. יישום: ראו חקיקה מצורפת, תת סעיף א' מתייחס להצעת חוק תקציבית או להצעה שנהפכה לאחר להצעת חוק תקציבית לאחר הקריאה הראשונה נדרש בקריאה השנייה ו- השלישית רוב של 50 חברי כנסת לפחות. תת סעיף ב' מתייחס להסתייגות להצעה תקציבית ולא לחוק תקציבי (לא קשור לאירוע דנן) הסתייגות להצעה תקציבית נדרש 50 קולות חברי כנסת לפחות כדי לא לקבל את ההסתייגות. במידה והתקבלה ההסתייגות להצעה והרצוי להפיכתה להצעת חוק הקריאה השלישית נדרשת ברף מינימלי של 50 קולות חברי כנסת. הערה: היה ניתן להגיע לחלופה הנכונה בהתאם לרף המינימלי הנדרש להצבעה. יותר קל ללמוד נושאים ולשנן מועדים או תנאי רף מינימלי או מקסימלי.

20. קארין נפטרה במהלך שהותה במעצר בתחנת המשטרה בלוד.
מה הדין?

- א. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לפנות לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד בבקשה לחקור את סיבת המוות של קארין.
- ב. קצין משטרה מתחנת לוד רשאי לפנות ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה לחקור את סיבת המוות של קארין.
- ג. חברתה הטובה של קארין רשאית לפנות לבית משפט השלום ברמלה בבקשה לחקור את סיבת המוות של קארין.
- ד. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לפנות לבית המשפט העליון בבקשה לחקור את סיבת המוות של קארין.

שאלה נפסלה על ידי הוועדה הבוחנת טרם פרסום הפתרון. חקיקה רלוונטית: ס' 19 לחוק חקירת סיבת מוות. 19. בקשה לחקירה בסיבת מוות מת אדם ויש יסוד סביר לחשש שסיבת מותו אינה טבעית או שמותו נגרם בעבירה, <u>וכן מת אדם בהיותו נתון במעצר או במאסר</u> או בהיותו מאושפז בבית חולים לחולי נפש או במוסד סגור לילדים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית, רשאי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, קצין משטרה, רופא או כל אדם מעוניין, לבקש מאת שופט של בית משפט השלום שבתחום שיפוטו אירע המוות או נמצאת הגוויה (להלן – שופט חוקר) לחקור בסיבת המוות. בסעיף זה, "אדם מעוניין" – בן זוגו של הנפטר, הוריו, הורי הוריו, צאצאיו, אחיו ואחיותיו.
--

יישום: אף חלופה לא נכונה, היות והסמכות נתונה - לשלום (בהתאם למקום המוות או הגופה). רק חלופה ג' עונה על הסמכות העניינית והמקומית, אך חברתה הטובה איננה חלק מהגדרת המילה בסעיף "אדם מעוניין".

21. תומר הוא אדם בעל מוגבלות שכלית, אשר עתיד להעיד בהליך פלילי המתנהל נגד דורון. דורון מעוניין להגיש חוות דעת מומחה בנוגע לתומר.

מה הדין?

- א. דורון רשאי להגיש חוות דעת מומחה בשאלה האם תומר הוא אדם עם מוגבלות, סוג המוגבלות של תומר והשפעתה האפשרית של המוגבלות על העדות שתומר צפוי לתת.
- ב. דורון רשאי להגיש חוות דעת מומחה בשאלה האם תומר הוא אדם עם מוגבלות, סוג המוגבלות של תומר ומידת המסוכנות של תומר.
- ג. דורון רשאי לבקש חוות דעת מומחה רק על סוג המוגבלות של תומר והשפעתה האפשרית שלה מוגבלות על העדות שתומר צפוי לתת.
- ד. דורון רשאי לבקש חוות דעת מומחה בשאלה האם תומר הוא אדם עם מוגבלות, סוג המוגבלות של תומר, השפעתה האפשרית של המוגבלות על העדות שתומר צפוי לתת ומידת המסוכנות של תומר.

תשובה נכונה א'
חקיקה: ס' 21 לחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית).

21. חוות דעת מומחה
(א) בלי לגרוע מהוראות כל דין, רשאים הצדדים בהליך פלילי שעד שהוא אדם עם מוגבלות מעיד בו, להגיש חוות דעת כראיה בעניין מהעניינים המפורטים בפסקאות (1) עד (3):
(1) היות העד אדם עם מוגבלות;
(2) סוג מוגבלותו של העד;
(3) השפעתה האפשרית של המוגבלות על מסירת עדות או על העד.

(ב) חוות דעת שהתקבלה בעניינים האמורים בסעיף זה, לא תשמש סיוע, חיזוק או כל תוספת ראייתית אחרת הנדרשת לפי דין, לרבות לפי ההלכה הפסוקה.

יישום:
נתוני האירוע מעלים כי מדובר בהגשת חוות דעת מומחה כנגד עד בהליך הפלילי.
היות ומדובר בעד ולא בנאשם, הרי כי לא הגיוני לבחון את מידת המסוכנות שלו (הוא לא בעל דין בהליך).
זאת ועוד, המילה "לבקש" (בחלופות ד' ו- ג') מבקשת בחינה אישית וניתוח אישי לבקש מינוי של מומחה מטעם בהמ"ש ו- לשלוח את העד למומחה, יוער, כי המדובר בעד בלבד – פגיעה או דרישה קשה מידי.
ראו את המילים אשר הובילו לפסילת החלופות. (העד לא עומד לדין).

22. חוק הוצאה לפועל מאפשר בתנאים מסוימים להגיש ללשכת ההוצאה לפועל תביעה לסכום קצוב בלי להגיש תחילה תביעה לבית המשפט.
מבין 4 האפשרויות הבאות, מהי האפשרות המציגה באופן הנכון ביותר את התנאים להגשת תביעה כזו?

- א. החוב לא יכול לעלות על 65,000 ש"ח ביום הגשתו, ו- 30 יום לפני הגשת הבקשה על הזוכה להמציא לחייב התראה על כך שבכוונתו להגיש תביעה על סכום קצוב בהוצאה לפועל.
- ב. החוב לא יכול לעלות על 75,000 ש"ח ביום הגשתו, ו- 30 יום לפני הגשת הבקשה על הזוכה להמציא לחייב התראה על כך שבכוונתו להגיש תביעה על סכום קצוב בהוצאה לפועל.
- ג. החוב לא יכול לעלות על 75,000 ש"ח ביום הגשתו, ו- 21 יום לפני הגשת הבקשה על הזוכה להמציא לחייב התראה על כך שבכוונתו להגיש תביעה על סכום קצוב בהוצאה לפועל.
- ד. החוב לא יכול לעלות על 65,000 ש"ח ביום הגשתו, ו- 21 יום לפני הגשת הבקשה על הזוכה להמציא לחייב התראה על כך שבכוונתו להגיש תביעה על סכום קצוב בהוצאה לפועל.

תשובה נכונה ב'
חקיקה:
1א81. ביצוע תביעה על סכום קצוב
(א) תביעה שהיא אחת מאלה:
(1) תביעה על סכום כסף קצוב הבאה מכוח חוזה או התחייבות מפורשים, שיש עליה ראייה בכתב;
(2) תביעה הבאה מכוח חיוב לשלם סכום כסף קצוב שעילתו בהוראה מפורשת של חיקוק,

ניתן לבקש לבצעה בהוצאה לפועל כמו פסק דין של בית משפט בכפוף להוראות סעיף זה, ובלבד שסכום התביעה אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים ביום הגשתה, והוא אף אם עלה הסכום לאחר מכן מחמת הפרשי ריבית או הצמדה (בסעיף זה - תביעה על סכום קצוב).

(ב) (1) (נמחקה);

(2) הוגשה בקשה לבצע תביעה על סכום קצוב שעניינה תשלום שכר טרחה בעד טיפול בתביעה שאדם זכאי בשלה לסיוע משפטי לפי פרט 6(ג) או (ד) לתוספת לחוק הסיוע המשפטי, יכלול המבקש בהתראה הודעה לחייב, בנוסח ובאופן שיקבע שר המשפטים.

(ב) (1) המבקש לבצע תביעה על סכום קצוב לפי הוראות סעיף זה, ימציא לנתבע, בדואר רשום עם אישור מסירה, התראה בדבר כוונתו להגיש את התביעה כאמור לביצוע בהוצאה לפועל (בסעיף זה - ההתראה); לא הצליח המבקש להמציא לנתבע את ההתראה באופן האמור, והיה המבקש מיוצג על ידי עורך דין, יוכל עורך הדין להמציא את ההתראה באמצעות מסירה אישית לפי הוראות תקנות סדר הדין ויחולו לעניין זה הוראות תקנות 161 ו-165(א) לתקנות האמורות.

(ג) (1) לא תוגש בקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב ללשכת ההוצאה לפועל אלא בתום שלושים ימים ולא יאוחר משנה מיום שהתובע המציא לנתבע את ההתראה; הבקשה תוגש בצירוף כתב התביעה, כל מסמך התומך בתביעה, העתק מההתראה, אישור על משלוח ההתראה בדואר רשום לנתבע ואישור מסירה או הערת פקיד הדואר או המוסר בדבר סירוב הנתבע לקבל את ההתראה או לחתום על אישור המסירה, לפי העניין, וכן העתק תשובת הנתבע להתראה, אם השיב לה (בסעיף זה - בקשה לביצוע תביעה);

(2) ביקש התובע לבצע תביעה על סכום קצוב לאחר שחלפה שנה כאמור בפסקה (1) ימציא לנתבע התראה חדשה, ויחולו לעניין זה הוראות פסקה (1).

יישום:

הרציונל: כשמה של הבקשה "בקשה לתביעה בסכום קצוב", הרי כי יש להתייחס אליה כתביעה בבית משפט תחילה.

על הנתבע לקבל טרם הגשת הבקשה כתב התראה, בנוסח קבוע המצוי בתוספת לחוק. את הבקשה לתביעה לסכום קצוב יש להגיש לכל הפחות 30 ימים מיום המסירה ואותה לצרף לבקשה.

ראו כי ההתראה נשלחת לפני הגשת הבקשה דנא ולכן אין להתבלבל בזמנים של 20 ימים או 21 ימים הקשורים להמצאת אזהרה.

הרחבה: ראו כי מדובר במסלול רשות ולא מסלול חובה.

23. משה חייב זמן רב כסף ליוסף (הזוכה) ובמרס 2023 פתח יוסף תיק הוצאה לפועל נגדו. משה מכר ליצחק, חברו הטוב, את דירתו. יצחק ידע על הבעיות הכלכליות של משה ועל תיק ההוצאה לפועל שנפתח נגדו. ביוני 2023 ולמרות שידע על תיק ההוצאה לפועל, שילם יצחק את מלוא תמורת הדירה למשה. ימים מספר לאחר מכן הגיע לידיו של יצחק צו עיקול, לפיו עליו להעביר כל סכום שהוא חייב למשה לתיק ההוצאה לפועל (עיקול צד ג'). יצחק טוען כי אין לו מה להעביר לתיק ההוצאה לפועל, משום שהוא העביר את תמורת הדירה למשה לפני שידע על צו עיקול.

מה הדין?

- א. מאחר שיצחק ידע על תיק ההוצאה לפועל, יצחק פעל בחוסר תום לב, אינו רשאי לטעון להצדק סביר ועליו לשלם לתיק ההוצאה לפועל את הסכום שהעביר למשה או את החוב הפסוק, הנמוך מביניהם.
- ב. מאחר שהזוכה לא הוכיח כי כאשר יצחק העביר את התשלום למשה ידע יצחק על צו העיקול, אין חובה על יצחק להעביר את הכסף לתיק ההוצאה לפועל.
- ג. מאחר שיצחק ידע על תיק ההוצאה לפועל, יצחק פעל בחוסר תום לב ואינו רשאי לטעון להצדק סביר, אך רשאי לבקש שתיערך חקירת יכולת ועליו טל ההוכחה שהוא לא ידע על צו עיקול.
- ד. בטרם יוכל רשם ההוצאה לפועל לקבוע אם יצחק פעל לפי הצדק סביר אם לאו, יש להזמין לחקירת יכולת בפני הרשם. נטל ההוכחה על כך שלא ידע על צו עיקול, מוטל על יצחק.

תשובה נכונה ב'

חקיקה: ס' 44 לחוק ההוצאה לפועל.

43. הטלת עיקול בידי צד שלישי

רשם ההוצאה לפועל רשאי לצוות על עיקול כלל נכסי החייב או על עיקול נכס מסוים מנכסיו הנמצאים בידי צד שלישי.

44. עיקול כלל נכסי החייב

(א) צו עיקול בידי צד שלישי על כלל נכסי החייב יחול על נכסי החייב הנמצאים בידי הצד השלישי ביום המצאת הצו או שיגיעו לידו תוך שלושה חדשים מאותו יום.

(ב) הומצא הצו לצד השלישי, יגיש למנהל לשכת ההוצאה לפועל תוך עשרה ימים מהמצאת הצו הודעה המפרטת את נכסי החייב הנמצאים בידו ביום המצאת הצו או שלפי ידיעתו יגיעו לידו תוך שלושה חדשים מאותו יום.

(ג) הגיע לידי הצד השלישי נכס מנכסי החייב תוך שלושה חדשים מהמצאת הצו, יודיע על כך למנהל לשכת ההוצאה לפועל תוך עשרה ימים מהיום שהנכס הגיע לידי.

יישום:

- בהתאם לנתוני האירוע עולה כי, משה חייב, יוסף זוכה ו- יצחק צד שלישי.
- ראו כי בעניין החובות בדין על מחזיק בנכס של החייב (צד שלישי) מתחיל מהיום בו קמה עליו החובה מיום המצאת צו העיקול לידי ועד לתקופה של שלושה חודשים מאותו המועד.
- הרציונל, מדובר בגבייה נכסים ועיקול נכסים נדרש ידיעה בפועל.
 - הרציונל זהה בין אזהרה לחייב המחייבת אותו לפעול לבין המצאת צו עיקול לצד שלישי המקימה עבורו חובה אקטיבית.

24. יעקב מעוניין לפתוח תיק הוצאה לפועל במסלול מקוצר נגד יצחק בגין חוב בסך 3,000 ש"ח. יעקב יודע שליצחק יש תיקים נוספים המתנהלים נגדו בהוצאה לפועל.

באיזה מקרה מבין המקרים הבאים לא יהיה רשאי יעקב לפתוח תיק במסלול מקוצר?

- א. ככלל, כאשר יש תיקים אחרים פתוחים נגד חייב פלוני, אף זוכה אינו רשאי לפנות למסלול מקוצר.
- ב. אם סך החובות בכלל התיקים עולה על 20,000 ש"ח.
- ג. אם סך החובות בכלל התיקים עולה על 100,000 ש"ח.
- ד. אם בין הזוכים האחרים יש גם זוכה בגין חוב מזונות.

תשובה נכונה ג'

חקיקה: ס' 20 לחוק ההוצאה לפועל.

20. חיוב הניתן לביצוע במסלול מקוצר

- (1) בקשות לביצוע פסק דין כספי או כל חיוב כספי אחר שניתן לפי חוק לבצעו כמו פסק דין של בית משפט, שאינו עולה על 25,000 שקלים חדשים, למעט פסק דין למזונות ולמעט בקשות למימוש משכון או משכנתה, ניתן לבצע במסלול מקוצר לפי הוראות פרק זה (בחוק זה – חיוב הניתן לביצוע במסלול מקוצר).
- (2) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא ניתן לבצע חיוב במסלול מקוצר אם סך חובותיו של החייב בתיקי הוצאה לפועל עולה על 100,000 שקלים חדשים.

יישום:

להלן שאלות שיש לשאול לשם התאמה למסלולים בהוצ"פ:

1. מי הגיש את הבקשה? יחיד או תאגיד. תשובה: יחיד
2. מה סכום החוב המגיע לזוכה? תשובה: 3,000 ש"ח, ניתן עד 25,000 ש"ח
3. מה סכום סך כל חובותיו של החייב בהוצאה לפועל? (רק החובות שנפתח בגינם הליך גבייה). תשובה: ככל שסך החובות אינו עולה על 100,000 ש"ח ניתן לעניין זה, לא מעניין כמה תיקים/הליכי גבייה קיימים לו החוק מגביל אותנו במסלול מקוצר לסכומים.

ראו חריגים והרציונל: מסלול מקוצר נועד לגביית סכומים יחסית נמוכים, המסלול נועד לעודד זוכים אשר ככל הנראה לא היו פונים להוצ"פ לגבות את הכסף בשל סכומו ובשל העובדה כי טיפול של עורך דין מוביל לתשלום שכר טרחה גבוה מסכום החוב עצמו.

לאור האמור, הרי כי המסלול לא מיועד למקרים מורכבים, ראו חריגים בחוק.

25. איזה מבין המשפטים הבאים נכון לגבי פסילת מותב?

- א. כל היכרות בין המותב ובין מי מהצדדים או באי כוחם יש בה כשלעצמה כדי להקים עילת פסלות.
- ב. כל קרבה שהיא בין המותב ובין מי מהצדדים או באי כוחם יש בה כשלעצמה כדי להקים עילת פסלות.
- ג. העובדה של בן משפחה מדרגה ראשונה של המותב קיים עניין אישי ממשי בעד מרכזי אין בה כשלעצמה כדי להקים עילת פסלות.
- ד. העובדה של בן משפחה מדרגה ראשונה של המותב קיים עניין אישי ממשי בבא-כוח של צד להליך אין בה כשלעצמה כדי להקים עילת פסלות.

תשובה נכונה ג'

חקיקה: ס' 77א לחוק בתי המשפט.

77א. עילות פסלות

(א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

(1א) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), שופט לא ישב בדין בידעו שמתקיים אחד מאלה:

(1) צד להליך, בא כוחו או עד מרכזי, הוא בן משפחה של השופט או שקיימת ביניהם קרבה ממשיית אחרת; (2) יש לשופט עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך, בבא כוחו או בעד מרכזי, או שלבן משפחה מדרגה ראשונה של השופט יש עניין כספי ממשי או עניין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו;

(3) בטרם התמנה לשופט היה השופט מעורב באותו עניין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת;

לענין סעיף קטן זה –

"בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"בן משפחה מדרגה ראשונה" – בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"עד מרכזי" – עד שנדרשת הערכת מהימנותו לצורך הכרעה בהליך.

(2א) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(1א) שופט רשאי לשבת בדין אם מפאת דחיפות העניין לא ניתן לקיים את ההליך לפני שופט אחר ועלול להיגרם נזק חמור או עיוות דין אם לא ידון בעניין.

(3א) על אף האמור בסעיף קטן (1א)(2), שופט רשאי לשבת בדין אם העברת העניין לכל שופט אחר לא תשנה את עילת הפסלות.

(ב) נטענה טענת פסלות נגד שופט, יחליט בה אותו שופט לאלתר ולפני שיתן כל החלטה אחרת.

(1ב) התקיימה עילת פסלות לפי סעיף קטן (1א)(1) או (2), הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53ב לחוק לשכת עורכי הדין, רשאי בית המשפט להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדיון או החלפת שופט; התיר בית המשפט את הייצוג כאמור, לא ישב בדין השופט שלגביו התקיימה עילת הפסלות.

(ג) החלטת שופט או בית משפט לפי סעיף זה תהיה מנומקת, ורשאי בעל דין לערער עליה לפני בית המשפט העליון; בערעור ידון נשיא בית המשפט העליון, או מותב של שופטי בית המשפט העליון, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא.

יישום:

חלופה א' לא נכונה, החלופה לא נכונה מייסודה ואף החלופה יכולה להשבית את מערכת המשפט.

חלופה ב' לא נכונה, היות ויש דרישה ל"חשש ממשי למושא פנים בניהול ההליך".

חלופה ג' נכונה, ראו את החרג המצוי בתת ס' (3א) אשר מפנה לתת ס' (1א)(2), כאשר העברת ההליך לא תשנה את עילת הפסילות, ראו כי בנוסף לכך תת ס' (1א)(2) מבדיל בין העניין האישי של השופט בעד מרכזי לבין העניין הקיים לבן משפחה מקרבה ראשונה שהעד אינו נכלל בה ספציפי.

חלופה ד' לא נכונה, היות ו- בא כוח מנוי באופן ספציפי בעניין הקיים לבן משפחה מקרבה ראשונה תת ס' (1א)(2).

26. בית משפט השלום דחה בקשה לדחיית תביעה על הסף והורה על המשך בירור התביעה. הנתבע הגיש על כך ערעור. מה הדין?

- בית המשפט המחוזי אינו רשאי להתערב בהחלטה שכזו.
- בית המשפט המחוזי חייב להתערב בהחלטה שכזו.
- בית המשפט המחוזי יתערב במקרים חריגים כאשר נפלה טעות מהותית או שמתעורר חשש לניהול הליך סרק, הכרוך בהשקעת משאבים יוצאת דופן.
- בית המשפט המחוזי יתערב במקרים חריגים כאשר העניין חורג מעניינם הפרטי של הצדדים או כאשר עולה שאלה ציבורית רחבה.

תשובה נכונה ג' התשובה מבוססת בפסיקה: רע"א 1739/23 אלעד פלאנט בע"מ נ' זכאים מנסור. רע"א 1739/23 אלעד פלאנט בע"מ נ' זכאים מנסור: סילוק תביעה על הסף הוא אמצעי דיוני קיצוני, הננקט בזהירות יתרה ובמקרים חריגים, בהם ברור כי גם אם יוכחו מלוא טענות כתב התביעה לא מתקיימת אפשרות ממשית שהתובע יזכה בסעד המבוקש על ידו. לאור האמור, בימ"ש שלערעור לא יתערב בהחלטות המורות על המשך בירור ההליך לגופו, אלא במקרים חריגים. על מקרים אלה נמנות החלטות: שנפלה בהן טעות מהותית או שמתעורר חשש לניהול הליך סרק, הכרוך בהשקעת משאבים יוצאת דופן. יישום: ראו כי מדובר בדחייה של בקשה לסילוק על הסף. בית המשפט הורה על המשך ההליך, דהיינו יש לדון בתביעה לגופה. <u>לעניין החלופות לעיל:</u> חלופות א' ו- ב' לא נכונות, החלופות כל אחת מייצרת ציווי התנהלותי לבית המשפט "חייב" "אינו רשאי". ראו כי, המדובר במקרים ספציפיים ויחידים אשר מונעים או מחייבים את בהמ"ש. חלופה ד' לא נכונה, היות והיא הפוכה מהחריג הפסיקטי. הכלל-כי לא תהא התערבות רק כאשר בבחינה העניין האישי של הצדדים או של ההליך או ההחלטה הפרטנית נפלה טעות. לעניין חלופה ד' – מי שבחר בחלופה דן ראה לנגד עיניו את הלכת חניון חיפה – בעניין הערעור בגלגול השלישי ו- רביעי להחלטה או לפסק דין. חלופה ג' נכונה, בהיותה משקפת את ההלכה.	
--	--

27. באיזה מקרה מבין המקרים הבאים תתקבל טענה לפסלות חוות דעת של מומחה שמונה על ידי בית המשפט, שלגביו הוסכם כי הקביעות בחוות דעתו יחייבו את הצדדים?

- במקרה שמתעורר חשש למשוא פנים.
- במקרה שמתעורר חשש ממש למשוא פנים.
- הטענה תתקבל בכל מקרה בו הופרה חובת גילוי של היכרות מוקדמת עם מי מבאי כוח הצדדים.
- הטענה תתקבל בכל מקרה בו יתעורר חשש של ניגוד עניינים.

תשובה נכונה ב' התשובה מבוססת בפסיקה: ע"א 2706/22 בוכריס נ' המשבב. <u>ביהמ"ש העליון קובע כי:</u> טענה לבטלות חו"ד מומחה מכריע מחמת ניגוד עניינים ו- הפרת חובת גילוי בעניינו, לא תתקבל אלא במקרים שמעוררים חשש ממש למשוא פנים מצד המומחה. -ככלל, קשרים מקצועיים בין מומחה מכריע, לבין גורם שקשור לצד להליך, אינם מגבשים בהכרח חשש ממשי למשוא פנים; -עוצמתו של ניגוד העניינים נגזרת מנסיבות שעניינן טיב הקשרים הנטענים, וממשקלו של העניין האישי המיוחס לבעל התפקיד. כלומר: הבחינה תעשה על ידי בחינת טיב הקשר + ובחינתו של הקשר ביחס לתפקיד ולחוות הדעת שניתנה. יישום: חלופות ג' ו- ד' לא נכונות, ראו את הרציונל אשר עלול להכביד על ההליך ואף להותיר את רשימת המומחים ריקה. חלופה א' לא נכונה, ראו המדובר במינוי מומחה בעל מקצוע עליו חלים חובות שבדין, לאור האמור נדרוש רף גבוה יותר לחשש ממשי.	
---	--

28. חן הגישה תביעה אזרחית נגד יעקב, חברה הטוב, לפי פרק ו'1 לפקודת השותפויות, בסך 4 מיליון ש"ח בגין הפרה שהסמכות המקומית לגביה מצויה בבאר שבע.

היכן תידון התביעה?

- א. בבית המשפט המחוזי בבאר שבע.
- ב. בבית המשפט המחוזי בתל אביב.
- ג. בבית המשפט המחוזי בתל אביב או בבאר שבע.
- ד. במחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב או בחיפה.

תשובה נכונה א' חקיקה: סעיפים 42 ו-42 לחוק בתי המשפט. 42. עניין כלכלי (א) עניין כלכלי הוא כל אחד מהעניינים המפורטים להלן, למעט תביעה אזרחית שבית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון בה – (1) עניין אזרחי לפי כל אחד מהחוקים המפורטים להלן: (ראו כי קיימים תתי סעיפים נוספים, הרלוונטי צורף) (ז) פרק ו'1 לפקודת השותפויות; 42. סמכות המחלקה הכלכלית "א) עניין כלכלי שבסמכות בית משפט מחוזי יידון לפני שופטי בית המשפט המחוזי שלו נתונה הסמכות המקומית לדון בו; היה העניין הכלכלי בסמכות בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו או בסמכות בית המשפט המחוזי בחיפה, יידון לפני שופטי המחלקה הכלכלית באחד מבתי המשפט האמורים, לפי העניין; ואולם –..." יישום: ראו את השיטה הנהדרת אשר נלמדה בשיעור – בתי המשפט – עניין כלכלי. היות וקיימים המון החרגות בין בעילות התביעה ובין בחוקים יש לזכור את המשפט – "קידום ח.נ.י.ה מוגבלת". סמכות עניינית כלכלי-מחוזי קידום - לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות ישירות למחלקות הכלכליות (לבחירתו) (ללא קשר לסמכות המקומית). <u>להלן: בהתאם לכללי הסמכות המקומית.</u> ח.נ.י.ה - חוק החברות, ניירות ערך, ייעוץ השקעות, השקעות משותפות בנאמנות. מוגבלת - שותפות מוגבלת ציבורית. כניסה למחלקה הכלכלית תהא רק בהתאם לסמכות המקומית, לדוגמה: הסמכות המקומית הינה בחיפה- יש מחלקה כלכלית זכינו נכנסו למחלקה; הסמכות המקומית כמו במקרה דנן בבאר שבע לא נכנסו למחלקה הכלכלית לכן נגיש למחוזי בבאר שבע.	
--	--

29. יסמין מעוניינת להגיש תביעה אזרחית בשל הפרת חוק זכויות מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984, כששווי נושא התביעה הוא 50,000 ש"ח.

למי נתונה סמכות הדיון בתובענה?

- א. לבית המשפט לתביעות קטנות.
- ב. לבית משפט השלום.
- ג. לבית המשפט המחוזי.
- ד. לבית המשפט לעניינים כלכליים.

תשובה נכונה ב' חקיקה: סעיפים 40, 51 לחוק בתי המשפט. פסיקה רע"א 6500/19 ד"ר שרון גבריאלי נ' ורד אשד. פסיקה רע"א 6500/19 ד"ר שרון גבריאלי נ' ורד אשד, תמצית ההלכה: בימ"ש העמיד הלכה על מכונה בסוגיית הסמכות העניינית לדון בתביעות מתחום הקניין הרוחני במקרים בהם הן כוללות סעדים שאינם כספיים. נפסק כי הסמכות העניינית נקבעת לפי שווי התביעה לפי כללי הסמכות העניינית החלים ביחס לתביעות אזרחיות שאינן במקרקעין: ככל ששווי התביעה נמוך מ-2.5 מיליון ש"ח הסמכות נתונה לבימ"ש השלום; ככל ששווי התביעה גבוה מ-2.5 מיליון ש"ח, או אינו ניתן להערכה, הסמכות נתונה לבימ"ש המחוזי. יישום:	
--	--

ס' 40(4)(ח) לחוק אכן אומר כי החוק בגינו מוגשת התביעה הינו בסמכותו של המחוזי, אך לאור ההלכה, יש לכמת את הנושא לשווי או לבחון האם המדובר בסעד כספי ולפיו תוגש התביעה בהתאם לס' 51 לחוק (סמכות השלום).
הערה: ככל שלא ניתן לכמת את הנושא לשווי התביעה תוגש למחוזי – אך התובע ינמק למה ואיך לא היה ניתן לכמת את השווי.

עניין החלופות:
חלופה א' לא נכונה, מורכבות התביעה, מעל השווי שבסמכותו העניינית. הדגשה: תביעות קטנות לעולם יהיה מסלול רשות ולא חובה.
חלופה ב' נכונה, ראו הסבר ליישום.
חלופה ג' לא נכונה, בשל ההלכה המפורטת לעיל והיות והתובעת צלחה בכימות שווי התביעה הרי זו תוגש לשלום.
חלופה ד' לא נכונה, לא מדובר בעניין כלכלי.

30. בהליך אזרחי ניתן צו עיקול זמני במעמד צד אחד והמשיב ביקש לבטל את הצו. מה הדין?

- א. בית המשפט יקיים דיון במעמד בעלי הדין בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה לביטול; ימי פגרה יובאו במניין הימים; בית המשפט רשאי להורות על מועד מאוחר יותר לדיון, אם מצא טעמים מיוחדים לכך.
- ב. בית המשפט יקיים דיון במעמד בעלי הדין בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה לביטול; ימי פגרה לא יובאו במניין הימים; בית המשפט רשאי להורות על מועד מאוחר יותר לדיון, אם מצא טעמים לכך.
- ג. בית המשפט יקיים דיון במעמד בעלי הדין בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה לביטול; ימי פגרה יובאו במניין הימים; בית המשפט אינו רשאי להורות על מועד מאוחר יותר לדיון.
- ד. בית המשפט יקיים דיון במעמד בעלי הדין בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה לביטול; ימי פגרה לא יובאו במניין הימים; בית המשפט אינו רשאי להורות על מועד מאוחר יותר לדיון.

תשובה נכונה א'

חקיקה: תקנה 97(ו) לתקנות בדר הדין האזרחי.

(ו) ניתן צו עיקול זמני או צו לתפיסת ראיות, במעמד צד אחד, רשאי המשיב, והמחזיק, אם יש כזה, לבקש את ביטול הצו בתוך שלושים ימים ממועד המצאתו; הוגשה בקשה לביטול הצו, יקיים בית המשפט דיון במעמד בעלי הדין בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מארבעה עשר ימים מיום הגשת הבקשה לביטול; ימי פגרה יובאו במניין הימים; בית המשפט רשאי להורות על מועד מאוחר יותר לדיון, אם מצא טעמים מיוחדים לכך.

יישום:

חלופה ד' לא נכונה, בהיותה שגויה בעניין ימי הפגרה ובעניין סמכותו של בית המשפט לקביעת מועד דיון מאוחר יותר לאחר 14 ימים מיום שהוגשה הבקשה לביטול. (חלופות ב' ו- ג' שגויות בהתאמה ג' (סמכות) ב' (פגרה)).

31. במעמד דיון שהוקלט נתן בית המשפט את החלטתו בעל פה במעמד הצדדים. הפרוטוקול ובו ההחלטה הועלתה לראשונה על הכתב מתוך ההקלטה 10 ימים לאחר הדיון, ההחלטה נחתמה ע"י בית המשפט 15 ימים לאחר הדיון, אך הומצאה לצדדים והיה אפשרי לצפות בה בנט המשפט 17 ימים לאחר הדיון. מתי יחל מניין הימים להגשת ערעור על ההחלטה?

- א. מיום הדיון שנערך במעמד הצדדים, אשר במהלכו שמעו את ההחלטה.
- ב. מיום שהועלתה ההחלטה על הכתב.
- ג. מיום חתימת ההחלטה ע"י בית המשפט.
- ד. מיום המצאת ההחלטה לצדדים.

תשובה נכונה א'

חקיקה: תקנה 179 לתקנות סדר הדין האזרחי. פסיקה: רע"א 7143/21 אריה בוריס נ' יחזקאל קרטיין.

179. מניין הימים

(א) המועד הקובע לתחילת מניין הימים לפרק הזמן שנקבע הוא יום המצאת המסמך כמפורט בתקנות אלה; אם ניתנה החלטה במעמד בעלי הדין, יימנה המועד ממועד הדיון.

(ב) תקופת פגרה של בית המשפט לא תובא במניין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שנקבעו בידי בית המשפט, זולת אם בית המשפט הורה אחרת.

הפסיקה דלעיל לא סוכמה בהיותה לא רלוונטית לאירוע, הייתה רק חזרה על מילות התקנה, ההלכה נשוא פסק הדין, עניינה בבעל דין שמוזמן לעדות בעל דין שכנגד – כעד מטעמו רשאי לחקור אותו בחקירה נגדית (בהליך אזרחי).
יישום: בעניינו, יש לראות האם ההחלטה ניתנה במעמד הצדדים או לא במעמד – מיום הדיון בו ניתנה ההחלטה.

32. מהו הדין לעניין הפסקת תובענה בהליך אזרחי לבקשת התובע?

- א. בית המשפט רשאי, לבקשת תובע, להפסיק תובענה, כולה או מקצתה; הפסקת תובענה תהיה על דרך של מחיקת כתב התביעה.
- ב. בית המשפט רשאי, לבקשת תובע או מיוזמתו, להפסיק תובענה, כולה או מקצתה; הפסקת תובענה תהיה על דרך של מחיקת כתב התביעה.
- ג. בית המשפט רשאי, לבקשת תובע, להפסיק תובענה, כולה או מקצתה; הפסקת תובענה תהיה על דרך של דחיית כתב התביעה.
- ד. בית המשפט רשאי, לבקשת תובע או מיוזמתו, להפסיק תובענה, כולה או מקצתה; הפסקת תובענה תהיה על דרך של דחיית כתב התביעה.

תשובה נכונה א'
חקיקה: ת' 44 לתקנות סדר הדין האזרחי.

44. הפסקת תובענה
(א) בית המשפט רשאי, לבקשת תובע, להפסיק תובענה, כולה או מקצתה.
(ב) הפסקת תובענה תהיה על דרך של מחיקת כתב התביעה ותחול תקנה 41(ב) ו-41(ג).

יישום:
ראשית, המושג הפסקת התובענה לבקשתו של התובע. שנית, אין המדובר בסנקציה על אי קיום החלטה או הוראה שבדין, שם בית המשפט רשאי מיוזמתו או לבקשת בעל דין.
לדוגמה: כאשר הנתבע מבקש להפסיק את התובענה הרי כי מבקש זה לסלק את התביעה על הסף או בטענה כל שהיא.

33. איזה מבין המשפטים הבאים הוא הנכון ביותר בנוגע לצו שיפוטי המתיר פעולות חקירה?

- א. עצם בקשתו או נתינתו של צו שיפוטי, וכן תוכנו, אינם יכולים להיחשב "חומר מודיעין" בהתאם לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.
- ב. עצם בקשתו או נתינתו של צו שיפוטי לא יכולים להיחשב "חומר מודיעין" בהתאם לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, אך תוכנו יכול להיחשב כך.
- ג. עצם בקשתו או נתינתו של צו שיפוטי יכולים להיחשב "חומר מודיעין" בהתאם לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי, אך תוכנו אינו יכול להיחשב כך.
- ד. עצם בקשתו או נתינתו של צו שיפוטי, וכן תוכנו, יכולים להיחשב "חומר מודיעין" בהתאם לסעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.

תשובה נכונה ד'
חקיקה: ס' 74 לחוק סדר הדין הפלילי. פסיקה: בש"פ 4930/23 בר יוסף נ' מדינת ישראל.

74. עיון בחומר החקירה
(א) (1) הוגש כתב אישום בפשע או בעוון, רשאים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסניגור הסמיכו לכך, או, בהסכמת התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומר החקירה וכן ברשימת כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החוקרת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו;
בסעיף זה, "רשימת כל החומר" – לרבות ציון קיומו של חומר שנאסף או שנרשם בתיק שאינו חומר חקירה ושל חומר שנאסף או שנרשם בתיק שהוא חסוי על פי כל דין, וכן פירוט של סוג החומר כאמור, נושאו והמועד שבו נאסף או נרשם, ובלבד שאין בפירוט האמור לגבי חומר חסוי כדי לפגוע בחיסיון לפי כל דין; היו בחומר כמה מסמכים מאותו סוג העוסקים באותו עניין, ניתן לפרטם יחד כקבוצה, תוך ציון מספר המסמכים הנכללים בקבוצה;
(2) לעניין פסקה (1), חומר מודיעין שיש זכות עיון בו כאמור באותה פסקה יהיה רק חומר שמתייחס לעובדות המתוארות בכתב האישום, לתוכן עדות שאמורה להישמע בשלב בירור האשמה, לראיה שאמורה

להיות מוגשת כאמור או למהימנות של עד מרכזי, ואולם חומר מודיעין שנאסף או שנרשם בתיק ייכלל ברשימת כל החומר כאמור בפסקה (1); בסעיף זה –

"חומר מודיעין" – חומר חקירה שנאסף או שנרשם בידי רשות מודיעין;

"רשות מודיעין" – מערך המודיעין של כל אחד מאלה: משטרת ישראל, המחלקה לחקירת שוטרים במשרד המשפטים, צבא ההגנה לישראל, המשטרה הצבאית החוקרת, שירות בתי הסוהר, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, רשות המסים בישראל, רשות ניירות ערך, רשות התחרות.

(א) תובע יקבל לעיונו מרשות חוקרת או מרשות מודיעין את כל החומר שנאסף או שנרשם כאמור בסעיף קטן (א), לרבות חומר מודיעין, ויודא שחומר החקירה ורשימת כל החומר עומדים, בעת הגשת כתב האישום או בסמוך לכך, לרשות הנאשם וסניגורו או אדם אחר כאמור באותו סעיף קטן; היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה יקבע הנחיות לביצוע סעיף זה, לרבות לעניין פיקוח על הליך סיווג החומר.

(ב) נאשם רשאי לבקש, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתיר לו לעיין בחומר שהוא, לטענתו, חומר חקירה ולא הועמד לעיונו.

(ג) בקשה לפי סעיף קטן (ב) תידון לפני שופט אחד ובמידת האפשר היא תובא בפני שופט שאינו דן באישום, ואולם בקשה לעיין בחומר מודיעין תידון לפני בית המשפט הדן באישום, שיהיה רשאי להעביר את הדיון בבקשה לשופט יחיד שאינו דן באישום, ואם היה בית המשפט הרכב – לשופט יחיד שהוא אחד משופטי ההרכב או שאינו דן באישום; נאסף או נרשם חומר המודיעין בידי רשות מודיעין שהיא מערך המודיעין של שירות הביטחון הכללי, של המוסד לתפקידים מיוחדים או של צבא ההגנה לישראל, תידון הבקשה בפני שופט של בית המשפט העליון.

(ד) בעת הדיון בבקשה יעמיד התובע את החומר שבמחלוקת לעיונו של בית המשפט בלבד.

(ד1) על דיון בבקשה לפי סעיף קטן (ב) לעניין חומר מודיעין יחולו הוראות סעיף 46(א) עד (א2) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, בשינויים המחויבים.

(ה) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לערר לפני בית המשפט שלערער שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה החלטת בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשמו.

(ו) אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971.

בש"פ 4930/23 בר יוסף נ' מדינת ישראל, סיכום:

סעיף 74(א) לחסד"פ, שכותרתו "עיון בחומר חקירה", תוקן בתיקון 75 לחסד"פ. לשונו של סעיף 74 מבחינה בין שלושה מסלולים אפשריים לעניין זכות העיון של הסנגוריה בחומרים המוגדרים כחומרי חקירה: המסלול הראשון הוא חומר חקירה שאינו חומר מודיעין. ביחס לכך, הכלל הוא מתן זכות עיון "בכל זמן סביר".

שני המסלולים הנוספים מתייחסים לאפשרות העיון בחומר מודיעין שנכלל בגדר חומרי החקירה:

-המסלול השני מסדיר את הטיפול בחומר מודיעין שיש בו זכות עיון, וזאת ביחס לחומר שנכלל באחת מארבע הקטגוריות שבסעיף 74(א)(2) לחסד"פ:

העובדות המתוארות בכתב האישום; תוכן עדות שאמורה להישמע במשפט; ראייה שאמורה להיות מוגשת; או מהימנות עד מרכזי. ככל שהמדינה מבקשת לחסות את חומר החקירה הנכלל במסלול זה, עליה להוציא תעודת חיסיון;

סעיף 74(א)(1) לחסד"פ מחייב לציין ברשימת חומרי החקירה המועברת לעיון ההגנה את דבר קיומו של חומר חקירה שהוצאה לגביו תעודת חיסיון, ובלבד שאין בעצם פירוט כאמור כדי לפגוע בחיסיון לפי כל דין;

-המסלול השלישי מסדיר את הטיפול בחומר מודיעין שאין זכות עיון ביחס אליו, משום שאינו נכלל באחת מארבע הקטגוריות האמורות. גם במסלול זה, מוטלת על המדינה החובה לציין את דבר קיומו של החומר המודיעיני ברשימת חומרי החקירה המובאת לעיון ההגנה, לפי סעיף 74(א)(1) לחסד"פ, אך לא מעבר לכך.

לאיזה משלושת המסלולים יש לשייך את הצווים השיפוטיים שהוצאו לבקשת התביעה?

על שאלה זו יש להשיב בהתחשב בתכלית החקיקתית שעמדה ביסוד תיקון מס' 75: הגבלת היקף החשיפה לחומר מודיעין ושל צמצום הבקשות להוצאת תעודות חיסיון. תכליות אלה מביאות למסקנה כי, בניגוד לטענת העורר, לא ניתן לסווג צווים שיפוטיים באופן גורף כמשמתיכים למסלול הראשון, וכי לתביעה יש שיקול דעת לקבוע כי הם שייכים, בהתאם לנסיבות, למסלול השני או השלישי.

יש לפרש את המונח "חומר מודיעין" שבסעיף 74(א) לחסד"פ כך שהוא כולל, במקרים מתאימים, גם צווים שיפוטיים שהוצאו במסגרת החקירה. דוק, אין חולק כי בימ"ש אינו "רשות מודיעין" כהגדרתה בתיקון מס' 75, וממילא אין לקבל שצו יוגדר כחומר מודיעין מעצם הפניה לבית המשפט לתתו. לצד זאת, גם צו שיפוטי, ובוודאי שתכניו, יכולים להימנות בפועל עם חומרי חקירה שנאספו או נרשמו בידי רשות מודיעין. לעיתים, עצם העובדה שהתבקש צו שיפוטי תהווה חומר מודיעין, ולעיתים, פרטיו ותוכנו של הצו – לרבות מועדו, סוג הצו, הגורם שכלפיו הוצא ופרק הזמן שביחס אליו ניתן, יכולים להיחשב חומר מודיעין, וכך גם המסמכים

הקשורים במתן הצו, לרבות הבקשה ופרוטוקול הדיון בה. כל זאת, כאשר הוצאת הצו או האמור בו משקפים מידע המבטא את תוצרי העבודה של רשות מודיעין. לפיכך, הגם שלא ניתן לומר באופן גורף שכל הצווים המוצאים על-ידי בימ"ש כחלק מפעולות החקירה הם "חומר מודיעין", ושגילוי עצם קיומו ותוכנו של כל צו באשר הוא צפוי לחשוף שיטות ואמצעים של הרשות החוקרת, במקרים רבים הצווים השיפוטיים, על המידע הכלול בהם, אכן עשויים להיכלל בקטגוריה זו. סיווג הצווים ייעשה בידי התביעה. ודוק, הקביעה שהצווים הם בגדר חומר מודיעין אינה "סוף פסוק" מבחינת ההגנה. ביכולתו של נאשם להגיש בקשה לעיון בחומר החקירה, לפי סעיף 74(ב) לחסד"פ.

תכלית קיומה של הרשימה, היא לאפשר לנאשם לבקר את סיווג החומר ככזה שאין בו זכות עיון, על-ידי הגשת עתירה לבימ"ש. תכלית זו מחייבת ליידע את ההגנה בדבר קיומן של פעולות חקירה רלוונטיות, גם במקרה שבו אלו לא הניבו תוצרים. אלא שרמת הפירוט של רכיבי הרשימה עשויה להשתנות ככל שמדובר בחומר מודיעין שהאינטרס הציבורי מחייב שלא לחשוף אותו. במקרים שמדובר בחומר שחל עליו חיסיון מכוח תעודת חיסיון, ניתן לפרט גם ב"קווים כלליים" או "ברמת הפשטה גבוהה", ואין מקום לפרט מעבר לכך על מנת שלא לחתור תחת החיסיון עצמו. קביעה זו יפה גם לגבי חומר שחל עליו חיסיון סטטוטורי.

יישום:

בהתאם להלכה ולפרשנות ס' החקיקה המצורף, הרי כי הצווים יכולים להיות חומר מודיעיני חסוי. כל מקרה יבחן לגופו לפי שיוכו למסלול המותאם בהתאם לס' 74, ראו כי ההחלטה לעניין מהו חומר מודיעיני נותרה בידי התביעה.

34. בהליך פלילי, בעלי הדין סיימו את הבאת ראיותיהם, ואולם בית המשפט ראה צורך להורות על הזמנת עד שעדותו כבר נשמעה בבית המשפט.

מה הדין?

- א. בית המשפט אינו רשאי לזמן את אותו העד.
- ב. בית המשפט אינו רשאי לזמן את אותו העד, אלא בהסכמת בעלי הדין.
- ג. בית המשפט רשאי לזמן את אותו העד רק לבקשת בעלי דין ולא מיוזמת בית המשפט.
- ד. בית המשפט רשאי לזמן את אותו העד אם לבקשת בעלי הדין ואם מיוזמת בית המשפט.

תשובה נכונה ד'

חקיקה: ס' 167 לחוק סדר הדין הפלילי.

167. ראיות מטעם בית המשפט

סיימו בעלי הדין הבאת ראיותיהם, רשאי בית המשפט, אם ראה צורך בכך, להורות על הזמנת עד – ואפילו כבר נשמעה עדותו בפני בית המשפט – ועל הבאת ראיות אחרות, אם לבקשת בעלי דין ואם מיוזמת בית המשפט.

יישום:

ראו כי, שיטת המשפט בארץ הינה משולבת, דהיינו, בית המשפט פעיל באופן מידתי בדיון – לא מנהל את החקירות אך רשאי להתערב ולחקור לאחר שראה צורך בכך. חלופות א' וב' לא נכונות, היות והן שוללות את סמכותו של בית המשפט. חלופה ג' לא נכונה, בהיותה זהה לחלופה ב' רק במילים אחרות.

ראו כי ס' 167 מציב תנאי לזימון העד לאחר שהצדדים סיימו להביא את ראיותיהם (סיום פרשת ההגנה).

ראו כי הס' דנן מאפשר לבית המשפט מיוזמתו כאמור באותו המועד גם לבקש הבאת ראיות אחרות.

הראיות האחרות יכולות להיות ראיות אשר עלה בהן הצורך או עלו מתוך שלבי פרשת התביעה ו- פרשת ההגנה.

35. כנגד ארז נפתחה חקירה בעבירה של סחר בבני אדם לפי סעיף 377א לחוק העונשין, התשל"ז-1977. מתוך חשש שיופעלו אמצעי לחץ על אחיו יובל, המדינה מבקשת כי בית המשפט ייגבה את עדותו של ארז לאלתר. מה הדין?

- א. לא ניתן לבקש גביית עדות מוקדמת בטרם הגשת כתב אישום.
- ב. ניתן לבקש גביית עדות מוקדמת בטרם הגשת כתב אישום, ככל שכתב האישום יוגש לא יאוחר משבועיים מיום הגשת הבקשה; על בית המשפט להחליט בבקשה בתוך חודשיים מיום ההגשה, אלא אם האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- ג. ניתן לבקש גביית עדות מוקדמת ועל בית המשפט להחליט בבקשה לא יאוחר משבועיים מיום הגשתה; העדות תיגבה בתוך חודשיים מיום ההחלטה, אלא אם האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- ד. לא ניתן לבקש גביית עדות מוקדמת בטרם הגשת כתב אישום, אך אם בתוך שבועיים מיום הגשת הבקשה הוגש כתב האישום, על בית המשפט להחליט בבקשה בתוך חודשיים מיום ההגשה, אלא אם האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.

תשובה נכונה ג'
חקיקה: ס' 117 לחוק סדר הדין הפלילי.

117. גביה מוקדמת של עדות

(א) הוגש כתב אישום לבית משפט, רשאי בית המשפט, לבקשת בעל דין, לגבות עדותו של אדם לאלתר, אם ראה שהעדות חשובה לביורר האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט או אם מצא שיש חשש שאמצעי לחץ, איום, הפחדה, כוח או הבטחת טובת הנאה יניאו את העד מלמסור עדות אמת במהלך המשפט; נפתחה חקירה בעבירה ועדיין לא הוגש עליה כתב אישום, רשאי לעשות כן בית משפט השלום או בית משפט מחוזי לבקשת תובע או לבקשת אדם העשוי להיות נאשם בעבירה.

(ב) הוגשה בקשה לגביית עדות מוקדמת, כאמור בסעיף קטן (א), בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין, התשל"ז-1977, יחליט בית המשפט בבקשה לא יאוחר משבועיים מיום הגשתה; העדות תיגבה בתוך חודשיים מיום ההחלטה, אלא אם כן האריך בית המשפט את התקופה מטעמים מיוחדים שיירשמו.

יישום:

במקרה דנן, עולה כי טרם הוגש כתב אישום, אך נפתחה חקירה וכי זו נפתחה בגין ס' עבירה ספציפית אשר לה הוראה ייחודית בעלת דחיפות. ראו כי, היות ולא הוגש כתב אישום אין דרישה לחשש או לאמצעי לחץ. הרחבה: ראו כי בהתאם לנלמד בשיעור ראיות, עדות בהליך פלילי – אח מעיד נגד אח "אחים שווה זרים"

36. יאיר הורשע בבית משפט השלום בתל אביב בעבירת אלימות ונגזרה עליו, בין היתר, שנת מאסר על תנאי למשך שלוש שנים שלא יעבור עבירת אלימות. לאחר שנתיים, יאיר ביצע שוב עבירת אלימות והורשע בה בבית משפט השלום בראשון לציון, אך השופט לא נתן צו להפעלת המאסר על תנאי במעמד מתן גזר הדין ופרש מכס השיפוט ביום למחרת. המדינה מבקשת כי יופעל המאסר על תנאי מהרשעתו הראשונה של יאיר. מה הדין?

- א. על המדינה להגיש בקשה לצו להפעלת מאסר על תנאי לשופט שהרשיע את יאיר בבית משפט השלום בתל אביב; עליה לצרף לבקשה העתק של פסק דינו של בית המשפט השלום בראשון לציון.
- ב. על המדינה להגיש בקשה לצו להפעלת מאסר על תנאי לשופט בית המשפט המחוזי בתל אביב; עליה לצרף לבקשה העתק של פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב וגם העתק של פסק דינו של בית משפט השלום בראשון לציון.
- ג. על המדינה להגיש בקשה לצו להפעלת מאסר על תנאי לשופט אחר של בית משפט השלום בראשון לציון; עליה לצרף לבקשה העתק של פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב וגם העתק שלפסק דינו של בית משפט השלום בראשון לציון.
- ד. על המדינה להגיש בקשה לצו להפעלת מאסר על תנאי לנשיא בית משפט השלום בראשון לציון או לסגנו; עליה לצרף לבקשה העתק של פסק דינו של בית משפט השלום בתל אביב.

תשובה נכונה ג'
חקיקה: סעיפים 3-4 לתקנות העונשין (מאסר על תנאי).

3. הפעלה או הארכה שלא במעמד גזר הדין
לא ניתן צו הפעלה או צו הארכה במעמד מתן גזר הדין בשל העבירה הנוספת, תוגש הבקשה למתן צו כאמור לאותו שופט או לאותו מותב שהרשיע את הנאשם בעבירה הנוספת, או, אם נבצר ממנו לדון – לשופט אחר או למותב אחר של אותו בית משפט.

4. צירופים
לבקשה לצו הפעלה או לצו הארכה יצורף העתק של פסק הדין אשר לפיו הוטל המאסר על תנאי ואם הוגשה הבקשה לפי תקנה 3 – גם העתק של פסק הדין אשר לפיו הורשע אותו נאשם בעבירה הנוספת.

יישום:

באירוע הודגשו וסומנו הנתונים הרלוונטיים ומתוכם עולה: כי יאיר הורשע בעבירת אלימות פעמים – הרשעה 1: עבירת אלימות בהמ"ש השלום בתל אביב ענישה שנת מאסר על תנאי לתקופה של 3 שנים (התחייבות אלימות).

הרשעה 2: עבירת אלימות (בתוך תקופת התנאי) בהמ"ש השלום ראשל"צ- ענישה- לא ניתן צו הפעלת התנאי השופט פרש לאחר מתן גזר הדין.

במקרה דנן, המבקשת (המדינה) תגיש את הבקשה לבית המשפט המרשיע בעבירה הנוספת, היות והשופט פרש את הבקשה תגישו זו לשופט אחר (באותה ערכאה, בראשל"צ) בצירוף פס"ד שגזר את הצו על התנאי + פס"ד בהרשעה הנוספת (שלא הפעיל את התנאי).

כלל ברזל:

הפעלת צו על תנאי לאחר הרשעה נוספת -ענישה- בשלב גזר הדין- סמכות עניינית ומקומית- בהמ"ש המרשיע בעבירה הנוספת.

לעניין זה, הבקשה תוגש ראשית, לשופט או למוטב שהרשיע (בנוספת). שנית, ככל שנבצר מאותו שופט או מוטב לדון בבקשה- הבקשה תוגש לשופט או מוטב אחר (בנוספת)

צרופות:

אותו השופט או אותו המוטב (בנוספת) - יש לצרף את פס"ד אשר גזר את הצו על תנאי (במקרה דנן ת"א). לא אותו שופט או אותו מוטב (בנוספת) נצרך גם את פסק הדין של ההרשעה בנוספת.

37. להיכן תוגש תביעת נזיקין נגד מדינת ישראל בגובה של 5 מיליון ש"ח בשל נזק שנגרם בפעילות שלצה"ל ביהודה ושומרון?

- א. לבית המשפט המחוזי בירושלים או לבית המשפט המחוזי בבאר שבע - הקרוב ביותר למקום המעשה שבשלו תובעים.
- ב. לכל אחד מששת בתי המשפט המחוזיים במדינת ישראל, עפ"י בחירת התובע.
- ג. לבית המשפט המחוזי בירושלים בלבד.
- ד. לכל בית משפט שלום או מחוזי במדינת ישראל, לפי בחירת התובע.

תשובה נכונה א' - (שאלה נפסלה)

חקיקה: ס' 15 לחוק הנזיקים האזרחיים (אחריות המדינה).
החוק דנא אינו חלק מחומר הלימוד למבחני ההסמכה "רשימת החקיקה"

15. בית המשפט המוסמך תובענה כאמור בסעיף 5א, וכן תובענה כאמור בסעיף 5ב לרבות בסוגי תביעות או לסוגי תובעים כאמור בתוספת הראשונה, יוגשו לבית המשפט המוסמך במחוז הקרוב ביותר למקום המעשה שבשלו תובעים, מבין המחוזות ירושלים והדרום.

38. מתי יושעה מכהונתו חבר כנסת שהורשע בביצוע עבירה פלילית?

- א. אם קבע בית המשפט שיש עם העבירה קלון, וזאת מיום קביעת בית המשפט ועד למועד שבו פסק הדין נעשה סופי.
- ב. מיום הרשעתו בבית המשפט ועד למועד שבו פסק הדין עשה סופי.
- ג. אם קבע בית המשפט שיש עם העבירה קלון, וזאת ביום שפסק הדין עשה סופי.
- ד. ביום שפסק הדין עשה סופי.

תשובה נכונה א'

חקיקה: ס' 42 לחוק יסוד: הכנסת.

42. השעיה

(א) חבר הכנסת שהורשע בעבירה פלילית וקבע בית המשפט, ביזמתו או לבקשת היועץ המשפטי לממשלה, שיש עם העבירה קלון, יושעה מכהונתו בכנסת מיום קביעת בית המשפט ועד למועד שבו פסק הדין נעשה סופי.

יישום: התנאי להשעיה בהתאם- הרשעה. ראו כי ההחלטה להשעיה נתונה לבהמ"ש. היוזמה לעשות כן בהמ"ש בעצמו או בקשת השעיה שהוגשה על ידי היועמ"ש.

39. כנגד עיריית רעננה הוגשה ביום 2023.6.1 בקשה לאישור תובענה ייצוגית להשבת סכומים שגבתה שלא כדין בגין ארנונה. הבקשה הומצאה לעירייה באותו היום. עיריית רעננה, שהבינה שאכן הגבייה אינה כדין, לא רוצה שבית המשפט יאשר את התובענה הייצוגית. מה באפשרות העירייה לעשות?

- להחזיר לתובע הייצוגי את הסכום שניגבה ממנו שלא כדין קודם הדיון בבקשה לאישור התובענה הייצוגית, מה שיגרום למחיקת הבקשה.
- להחזיר לתובע הייצוגי את הסכום שניגבה ממנו שלא כדין קודם הדיון בבקשה לאישור התובענה הייצוגית, מה שיגרום לדחיית הבקשה.
- להודיע לבית המשפט כי העירייה תחדל מהגבייה הלא חוקית. ההודעה חייבת להימסר בתוך 90 ימים מיום המצאת הבקשה כאשר ימי הפגרה (קצץ וסוכות) יבואו במניין הימים.
- להודיע לבית המשפט כי העירייה תחדל מהגבייה הלא חוקית. ההודעה חייבת להימסר בתוך 90 ימים מיום המצאת הבקשה כאשר ימי הפגרה (קצץ וסוכות) לא יבואו במניין הימים.

תשובה נכונה ד'

חקיקה: ס' 9 לחוק התובענות הייצוגיות, ת' 179 לתקנות סדר הדין האזרחי. פסיקה: בר"מ 7689/13 מנהל מקרקעי ישראל נ' דוד דהאן.

9. בקשה לאישור בתביעת השבה נגד רשות – הוראות מיוחדות

(א) הוגשה בקשה לאישור בתביעה כמפורט בפרט 11 בתוספת השניה (בחוק זה – תביעת השבה נגד רשות), לא ידון בה בית המשפט אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה לאישור ובית המשפט רשאי להאריך תקופה זו מטעמים שיירשמו (בסעיף זה – המועד הקובע).

(ב) בית המשפט לא יאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, אם הרשות הודיעה כי תחדל מהגבייה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור והוכח לבית המשפט כי היא חדלה מהגבייה כאמור לכל המאוחר במועד הקובע.

(ג) החלית בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי הוא –

(1) על אף הוראות סעיף 22, לפסוק גמול למבקש בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף 22(ב);

(2) לקבוע שכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23."

בר"מ 7689/13 מנהל מקרקעי ישראל נ' דוד דהאן, תמצית ההלכה:

1. כאשר הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד רשות – בגין השבה 90 הימים להודעת או תגובת הרשות תהא מיום הגשת הבקשה.

-לעניין זה, ככל שהבקשה לאישור הומצאה לרשות מאוחר יותר מיום הגשת הבקשה יהיה זה עילה להארכת מועד (מעבר ל- 90 הימים, בכפוף לבקשה להארכת מועד).

2. בחישוב תקופת 90 הימים יש למנות את ימי פגרת בימ"ש ככל שעסקינן במועד האחרון בו רשאית הרשות לחדול מן הגבייה בפועל; אך אין למנות את ימי הפגרה בכל הנוגע למועד האחרון בו רשאית הרשות להודיע לבימ"ש על החדילה מן הגבייה.

יישום:

ראו כי היות ולא היה כאמור דיון לגופו של עניין בגבייה, הרי כי אין לדעת מה וכמה הייתה הגבייה, חלופות א-ב לא נכונות. ראו כי גבייה בארנונה כפי שמתואר באירוע מצריכה פרוצדורה בהתאם לפקודת העיריות (ארנונה) (לא בחומר למבחן, נרשם לצורך ההסבר בלבד).

ההבדל בין חלופה ד' ל- חלופה ג' הוא עניין הפגרה אשר הוסדר בפסק הדין (ראו פרוט לעיל).

40. לאחר ביטול טיסתם לפריז, יעקב ורחל תבעו בתביעה קטנה את חברת הטיסות בתביעה על סך 7,000 ש"ח על רקע ביטול הטיסה בסמוך. הרשמת הבכירה בבית משפט השלום בירושלים קיבלה את התביעה בחלקה, ופסקה לזכותם 3,000 ש"ח בלבד. יעקב ורחל אינם מרוצים מהתוצאה. מה הדין?

- יעקב ורחל רשאים להגיש ערעור בזכות לבית משפט השלום, ועל החלטתו להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי שתידון במוותב של שלושה שופטים.
- יעקב ורחל רשאים להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי שתידון בדן יחיד, ועל החלטתו ניתן להגיש לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור שניתן לדון בה לגופה בדן יחיד.
- יעקב ורחל רשאים להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי שתידון בדן יחיד, ועל החלטתו ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון שניתן לדון בה לגופה בהרכב של שלושה שופטים.
- יעקב ורחל רשאים להגיש ערעור בזכות לבית משפט השלום, ועל החלטתו להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט המחוזי שתידון בדן יחיד.

תשובה נכונה ב'

חקיקה: סעיפים 26 ו- 64 לחוק בתי המשפט.

26. ההרכב

בית המשפט העליון ידון בשלושה, אולם –

(4) בערעור על החלטת ביניים של בית משפט מחוזי, או על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי שדן בערעור, על פסק דין או על החלטה של בית משפט שלום, למעט בערעור כאמור בסעיף 37(ב)(9) ו-(10), מוסמך לדון שופט אחד;

64. ערעור

פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות ניתן לערעור לפני בית משפט מחוזי אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט המחוזי; בית המשפט המחוזי ידון בערעור בשופט אחד.

יישום: חלופות א' ו- ד' לא נכונות, היה לפסול אותן מההתחלה (תביעות קטנות זה שלום, ורשם בכיר זה שופט) לאור האמור, לא מדובר בערעור בזכות פנימה. היריבות הינה בין חלופה ב' ל- ג' ההבדל הוא עניין המותבים (ראו חקיקה לעיל).